

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО
БІЗНЕСУ

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконала: студентка II курсу

Спеціальності 242.туризм

Освітньо-професійної програми «туризм»
другого (магістерського) рівня освіти

Гоман Тетяна Миколаївна

Керівник: к. е. н., доцент Юрченко В. В.

Рецензент: к. е. н., доцент Мельникова К. В.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ	6
1.1. Сутність, історія та особливості молодіжного туризму.....	6
1.2. Особливості організації молодіжного туризму.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ ТА МОТИВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ МОЛОДІ	20
2.1. Ресурсний потенціал південного регіону для розвитку молодіжного туризму.....	20
2.2. Діагностика формування вподобань та запитів споживачів молодіжного туризму.....	28
2.3. Розробка та впровадження інноваційного молодіжного туру в практичну діяльність.....	40
2.4. Перспективи розвитку молодіжного туризму в південному регіоні.....	44
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	54
Додаток А.....	55

ВСТУП

Актуальність дослідження. З кожним роком молодіжний туризм набуває все більшого розвитку. Зростання подорожей серед молоді спостерігається завдяки декільком факторів. По-перше, збільшується кількість студентської молоді, а освіта сприяє зростанню доходу, який змушує виникати нові ринки в країнах. По-друге, зростає кількість країн в яких відчувається підвищення добробуту життя населення.

Життєві стандарти, що з кожним роком підвищуються, призводять до збільшення можливостей для подорожей серед молодих людей. Також, молодіжний туризм здатний справляти вплив на фізичний та соціальний стан туристів, на сам простір, який стає місцем де створюються спогади, формуються міжособистісні, соціальні, культурні стосунки.

Також, розгалужена технологічна мережа, що сприяє миттєвому обміну цифровою інформацією по всьому світі. Сучасні технології полегшують сприйняття простору і часу, завдяки концепції, за якою фізична відстань здається коротшою, місця виглядають ближчими та доступнішими. З розвитком інформаційних технологій, соціальні медіа спричинили швидкі зміни у поведінці туристів, а також в тому, як вони планують та реалізують свої подорожі. Ще однією причиною того, чому зріс молодіжний туризм є те, що зростає кількість країн та регіонів що усвідомлюють перевагу молодих мандрівників, адже цей сегмент часто подорожує і витрачає більше грошей ніж інші мандрівники, що свою чергу стимулює місцевий бізнес.

Питанням теорії та практики організації та перспектив розвитку молодіжного туризму присвячені праці таких учених, як: Крючкова А. А., Шаповал Г. Ф., Зінченко В. А., Квартальнова В. А., Федорченко В. К., Долішній М. І., Євдокименко В. К., Кифяк В. Ф., Кравців В. С.,

Кузнєцова Н. Н., Любіцева О. О., Мальська М. П., Новикова В. І., Попович С. І., Сокол Т. Г., Федорченко В. К., Цибух В. І., Кузик С. П., Грабовський Ю. А., Бейдик О. О., Любіцева О. О., Горбань Г. П., Скалій О. В., Кіптенко В. К.

Виходячи з того, що велика кількість вчених займалися вивченням історичного розвитку молодіжного туризму, дослідженням туристичного ринку та питаннями туристичної кваліфікації, необхідно розглянути молодіжний туризм з точки зору споживача.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота є складовою частиною досліджень, які виконуються кафедрою готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Херсонського державного університету згідно з ініціативної науково-дослідної теми «Теоретико-прикладні засади формування інноваційного продукту в індустрії гостинності на Півдні України» (державний реєстраційний номер: 0120U104331).

Мета дослідження полягає у теоретичному аналізі та емпіричному дослідженні сучасного стану, проблем та тенденцій розвитку молодіжного туризму південного регіону України.

Відповідно до мети було визначено такі **завдання дослідження**:

- визначити сутність, історія та особливості молодіжного туризму;
- дослідити особливості організації молодіжного туризму;
- визначити ресурсний потенціал південного регіону для розвитку молодіжного туризму;
- провести діагностику формування вподобань споживачів молодіжного туризму;
- розробити інноваційний молодіжний тур;
- вказати на перспективи розвитку молодіжного туризму.

Об'єктом дослідження є формування концепції молодіжного туризму в південному регіоні.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та практичних питань щодо формування організаційно-економічного механізму розвитку молодіжного туризму.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань використовувалися такі **методи дослідження**: теоретичні - аналіз, синтез, порівняння наукової літератури для обґрунтування поняття «молодіжний туризм»; емпіричні - анкетування, що дозволило визначити туристичні вподобання молоді; математичні й статистичні методи для кількісного та якісного аналізу даних, отриманих внаслідок проведення емпіричного дослідження.

Наукова новизна проведеного дослідження виявляється в тому, що:

- уточнено поняття «туризм», «молодь», «молодіжний туризм»;
- розглянуто південний регіон, як перспективний для розвитку молодіжного туризму;
- розроблено авторський тур, орієнтований на молодого споживача.

Практична значущість дослідження полягає у розробці авторського опитування, задля визначення вподобань споживачів молодіжного туризму та створенні авторського туру.

Апробація результатів дослідження кваліфікаційної роботи на V Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти» (15-16 жовтня 2020 року, м. Херсон).

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Сутність, історія та особливості молодіжного туризму

У системі розвитку світового туризму молодіжний туризм в сучасних умовах займає значне і особливе місце. Молодіжний туризм є одним з найбільш перспективних напрямків розвитку туристичного бізнесу. Він спрямований на виконання завдання виховання підростаючого покоління, підвищення освітнього та культурного рівня молоді, зміцнення загального стану здоров'я нації та задоволення рекреаційних потреб особистості.

Початок туристської діяльності молоді - перші роки ХХ ст. У 20-30-ті рр. активно розвиваються студентський туризм і обміни, рух молодіжних об'єднань. На 40 -50-ті роки припадає становлення шкільного і підліткового туризму; 60 -70-ті роки період виникнення організованих національних рухів, формування міжнародних і регіональних туристських організацій і об'єднань молоді. 80-ті рр. стали для молодіжного туризму періодом інтенсивного розвитку, становлення професійно підготовлених організаторів [1].

Молодіжний туризм одержує підтримку і закріплення в законодавчих актах низки країн, міжнародних правових документах, наприклад, Заключному акті НБСЄ (1975); Манільській декларації зі світового туризму (Філіппіни, 1980 р.), де, зокрема, сказано: "Молодіжний туризм вимагає до себе пильнішої уваги у зв'язку з тим, що рівень доходів цієї категорії населення насправді не створює сприятливих умов для подорожей і відпочинку. Позитивна політика в цій галузі має виражатися в наданні максимальних можливостей і пільг». Нині у світі функціонує понад 300 організацій туризму молоді,

студентів і підлітків, у т. ч. близько 30 організацій міжнародного молодіжного туризму. Щорічно до міжнародного молодіжного туристського обміну долучаються понад 25 млн юнаків, дівчат, підлітків [1].

Молодіжний туризм у світі координується Бюро туризму й обмінів молоді (БІТЕЖ - ВІТЕЈ), що діє з 1961 р., штаб-квартира знаходиться в Будапешті. Об'єднує 67 молодіжних туристських організацій з більш як 50 країн, обслуговує понад 100 млн туристів за рік. Спрямовує свої зусилля на поліпшення виховного й освітнього характеру молодіжного туризму: залучення до туризму й обміну якомога більшого числа юнацтва, в першу чергу робітничої і сільської молоді; надає різнобічну допомогу бюро подорожей країн, що розвиваються. Проводить консультативні зустрічі, семінари. Функціонують комісії з програм, транспорту, економіки, інформації та пропаганди туризму, молодіжних туристських центрів тощо. З 1982 р. бере участь у діяльності Всесвітньої туристської організації.

В свою чергу історія туризму в Україні, особливо молодіжного вивчена недостатньо. Інтерес до історії розвитку туристської галузі в Україні зріс після проголошення незалежності [1].

Так, наприкінці XIX ст. на українських землях починають виникати аматорські молодіжні туристичні об'єднання. Створено Кримсько-Кавказький гірський клуб, який мав свої відділення в різних містах України, Росії, Прибалтиці, Кавказі і який став першим у Російській імперії організацією багатоденних походів.

На Західній Україні туристичними заходами цікавились молодіжні спортивні клуби «Січ», «Пласт». У 1900 р. у Станіславі було засновано туристичне об'єднання «Чорногора», а у 1924 р. у Львові - молодіжне туристично-краєзнавче об'єднання «Гра». Д. Щербаківський, М. Біляшівський, С. Русова та ін.) Намагався відроджувати історичну пам'ять українського народу через екскурсії та туризм, формувати у

молоді потребу у збереженні історичних пам'яток, сприяти його духовному розвитку [1].

З 1920-х років ХХ ст. створюється система спеціалізованих туристично-екскурсійних закладів - екскурсійні бюро, туристичні бази, станції, пункти прокату тощо. Діяльність масового молодіжного туристично-екскурсійного руху в Україні спостерігалася в 1960-80-х роках. Цьому сприяли ріст матеріального добробуту громадян України, збільшення тривалості відпусток, розвиток транспорту та транспортних 14 артерій, розширення послуг, мережа підприємств роздрібної торгівлі та громадського харчування, культурно-освітніх установ [2].

Щодо розвитку інфраструктури молодіжного туризму у всьому світі практикується створення відносно недорогих молодіжних хостелів, наприклад в Європі такі засоби розміщення з'явилися вже у ХХ столітті. Міжнародна федерація молодіжних хостелів *Hostelling International* – налічує близько 7600 хостелів та вважається найбільшою в світі мережею так як охоплює 96 країн світу.

Враховуючи Європейський досвід, Україна також робила спроби створення таких засобів розміщення. Так наприклад, в червні 2003 року вже була зареєстрована перша Всеукраїнська молодіжна хостел асоціація (ВМХА), наукову концепцію розвитку якої розроблював Український інститут підприємства. Головною вимогою даної концепції щодо розташування хостелів було їхнє розміщення в перспективних центрах молодіжного туризму, в малих історичних містах. В липні 2005 року проводився Всеукраїнський навчально-методичний семінар «Розвиток мережі молодіжних готелів (хостелів)» в м. Львові, де піднімалися на обговорення проблеми створення та діяльності хостелів як об'єктів молодіжного туризму [2].

Виходячи з проведеного історичного екскурсу, можна сказати, що історія заклала базу для розвитку молодіжного туризму і в сучасності є сприятливі умови для подальшого розвитку.

Тому для цілей нашого дослідження необхідно розкрити сутність таких понять як «туризм», «молодь» та «молодіжний туризм».

У сучасному світі туризм - це багатогранне явище, тісно пов'язане з економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою, спортом та іншими науками. Згідно з визначенням Всесвітньої туристичної організації (ВТО), туризм походить від французького *tourisme* (*tour*) - обхід, об'їзд, прогулянка, поїздка і являє собою подорож у вільний час, один із видів активного відпочинку [13].

Якщо розглядати туризм з точки зору статистики, то туризм - це одна із форм міграції населення, що не пов'язана зі зміною постійного місця проживання чи трудової діяльності. Появу даної дефініції в першій половині ХХ ст. обумовили стрімкий розвиток туристичних потоків, зростання економічної ролі туризму в світі і, як наслідок, спроба проведення статистичного обліку подорожуючих. Для цілей статистики подорожуюча людина іменується «відвідувачем» [30].

Загальноприйняте Всесвітньою туристичною організацією визначення, використовується в усіх її країнах, в тому числі й в Україні. У нашій країні це визначення прописано в Законі України "Про туризм" і трактує туризм як тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання з метою охорони здоров'я, освіти чи професійної діяльності без участі в оплачуваній діяльності [22].

Наступним етапом дослідження є необхідність розкриття поняття «молодь».

Так, наприклад у соціологічному словнику Є. А. Біленького розглянуто два варіанти визначення сутності поняття "молодь". Згідно з першим варіантом, молодь - це широке коло групових спільнот, які формуються на основі віку та пов'язаних з ними основних видів діяльності. Інше трактування поняття «молодь» полягає в наступному - це соціально-демографічна група, яка виділяється за віком та соціальним

статусом молоді, їх місцем у соціальній структурі суспільства, конкретними інтересами та цінностями [4].

В свою чергу англійський дослідник Саймон Фріс запропонував такий підхід до визначення поняття «молодість», а саме: розглядав соціальний контекст молоді як процес переходу від дитинства до дорослості. Основними напрямками змін від дитинства до дорослості автор зазначив наступне: перехід від залежності - до незалежності, від безвідповідальності - до відповідальності. Згідно з його визначенням, вікові межі молодих людей коливаються від 11 до 30 років [36].

Згідно до сучасного вітчизняного законодавства до молоді відносяться особи віком від 14 до 35 років [30]. Інші автори доводять, що ці критерії можуть коліватися від 16 до 30 років [3].

На наш погляд, найбільш точним є визначення І. С. Конома "молодь - соціально-демографічна група, яка виділяється на основі сукупності вікових особливостей, соціального статусу та завдяки певному складу соціально-психологічних властивостей. Це визначення згодом стало головним у соціології молоді. Молодь як певна фаза, стадія життєвого циклу біологічно універсальна, але її конкретні вікові межі, пов'язаний з нею соціальний статус і соціально-психологічні особливості мають соціально-історичний характер і залежать від соціальної системи, культури та закономірностей соціалізації, властивих їй [15].

Важлива роль молодіжного туризму для молоді визначається насамперед тим, що він являється важливою частиною соціальної сфери та допомагає соціалізації особистості. Молодіжний туризм сприяє відновленню працездатності людини, сприяє раціональному використанню вільного часу, він збагачує соціально-економічну інфраструктуру.

Так, наприклад, Г. В. Палаткіна розглядає молодіжний туризм як спосіб передачі новому поколінню накопиченого людством життєвого досвіду і матеріально-культурної спадщини, формування ціннісних

орієнтацій, морального оздоровлення та культурного розвитку нації, один зі шляхів соціалізації індивіда [20]. На нашу думку, дане визначення є неточним, адже в ньому молодіжний туризм розглядається лише як засіб виховання молоді і в ньому не йдеться про економічну значущість даного виду туризму.

М. Д. Біржаков трактує молодіжний туризм як конкретний вид туристської діяльності юнацтва та підлітків, що реалізується як на регіональному, так і на національному рівнях [3]. Дане трактування вказує на важливу роль молодіжного туризму і в необхідності його підтримки з боку держави.

Наступний приклад трактування даного поняття пропонує А. Ю. Олександрова, вона розглядає молодіжний туризм як вид, що включає в себе практично всі категорії подорожей, відмінною рисою є лише вік подорожуючих [18].

Ю. А. Грабовський визначає молодіжний туризм, як метод психічного та фізичного вдосконалення молоді, задоволення моральних, фізичних та інтелектуальних потреб. Вважає, що молодіжний туризм формує у молодій людині такі необхідні якості, як витривалість, силу, загартованість, дає широкі можливості для оволодіння знаннями, вміннями і навичками, необхідними в повсякденному житті [11].

Наступним варіантом визначення поняття молодіжного туризму є особливий вид подорожей, індивідуальний чи колективний за формою, коли молоді люди вважають за краще відпочивати великими компаніями, об'єднаними спільною метою - пізнання світу і проведення дозвілля. Він надає вагомий вплив на розвиток молодої людини як гідного і гармонійно розвиненого громадянина своєї країни [9].

Отже, молодіжний туризм – це подорожі, туристичні заходи, походи, екскурсії, поїздки молодих людей віком від 18 до 35 років, які мають мотив оздоровитися, пізнати щось нове, зайнятися оздоровчою або розважальною діяльністю, що відбувається за межами їх постійного

місця проживання або навчання, та не переслідують мету отримання прибутку.

Потрібно зазначити, що за своєю сутністю молодіжний туризм – явище багатофункціональне. Він активно впливає на життя молодих людей, організацію їх відпочинку, а відтак – на економічний і соціальний розвиток суспільства. Тому основна функціональна роль молодіжного туризму в сучасному світі визначається передусім тим, що він є частиною соціально-економічної сфери, виконуючи наступні функції (рис1.1).

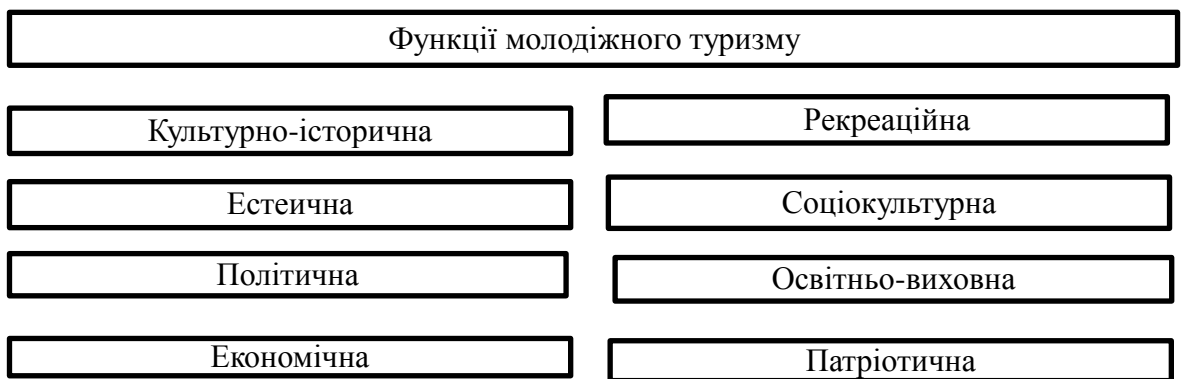

Рис1.1.Функції молодіжного туризму.

Завдяки економічній функції молодіжного туризму зміцнюється економіка туристичної дестинації за рахунок внутрішніх та в'їзних молодіжних туристів [5].

Патріотична функція пробуджує в молодих людях почуття національної самосвідомості та патріотизму, виховує повагу і терпимість до побуту та звичаїв інших національностей і народів [5].

На ряду з важливими виховними та розвиваючими функціями молодіжного туризму є формування загальнорозвиненої гармонійної особистості, духовного багатства, моральної чистоти і фізичну досконалість. Туризм, як і будь-який інший вид спорту, сприяє розумінню краси в природі та в людях, наповнює життя духовним

змістом, робить його прекрасним, допомагає краще зрозуміти навколишній світ [5].

Соціокультурна функція молодіжного туризму сприяє культурному обміну між різними народами, релігіями та культурами.

Наступною функцією молодіжного туризму є естетична функція, вона означає можливість насолоджуватися красою природи, роботами архітекторів, скульпторів, художників, передбачених у туристичній подорожі. Естетична функція тісно пов'язана з емоційною та психічною функцією. Це визначається як здатність знімати напругу і втому після напруженої роботи, набуття позитивних емоцій від зустрічей з людьми, вражень від цікавих туристичних визначних пам'яток [32].

Однією з важливих функцій молодіжного туризму є рекреаційна, яка має на меті відновити духовні та фізичні сили людини через контрастну зміну середовища та виду діяльності. Аналізуючи рекреаційну функцію молодіжного туризму, не можна не відзначити його гедоністичну спрямованість, акцент на рекреаційній функції стає домінуючим у сучасній туристичній практиці. Ідея повноцінних канікул стає невіддільною від ідеї туристичної подорожі. На вибір напрямків впливають питання моди, смаку, статусу, престижу, що сприяє тому, що туристична галузь сама активно формує та підтримує певні соціальні стереотипи.

Політична функція молодіжного туризму проявляється в тому, що він став формою «народної дипломатії». Засобами туризму здійснюється активне спілкування зі світом. Суспільство стає відкритішим, вільніше інтегрується у світову співдружність.

Виходячи з всього сказаного, можна дійти до висновку, що молодіжний туризм значно впливає на соціальне, економічне життя країни та на систему цінностей молоді. Молодіжний туризм корисний для саморозвитку молоді, збагачення духовного світу, розширення світогляду та виховує почуття поваги до культур інших країн.

1.2. Особливості організації молодіжного туризму

Розробка молодіжного туру включає такі етапи: визначення пунктів маршруту, ієрархізація вибраних пунктів, визначення початкової та кінцевої точок маршруту, потім відбувається розробка схеми маршруту і його оптимізація. Проектування та програмне забезпечення маршрутів являються нерозривними та паралельними процесами. Розрахунок вартості туру базується на організаційно-технічних заходах з пошуку партнерів та досягнутих з ними домовленостях.

Першим етапом є вибір пунктів маршруту. Критеріями вибору є привабливість об'єктів, що відповідають цілям екскурсії, можливість надання різнопланових програм в даній місцевості, його транспортна доступність та можливість надавати послуги гостинності [25].

На другому етапі проводиться ієрархізація пунктів маршруту, при цьому основну увагу слід приділити на класифікацію засобів розміщення та доступність транспорту до вибраних пунктів маршруту. Основна мета цього етапу заключається у різноманітності пунктів маршруту відповідно до мети подорожі [25].

На третьому етапі початкова і кінцева точки маршруту вибираються на основі показників доступності руху, тобто зв'язку з потенційними місцями проживання, взаємозв'язку видів транспорту та типів транспортних засобів.

На четвертому етапі під час розробки схеми маршруту обирається форма напрямку переміщення відпочивальника. За схемою маршрути поділяються на лінійні, кільцеві, радіальні та комбіновані. Залежно від типу туру, тривалості та рівня обслуговування, вибір місць на маршруті узгоджується з планом [25].

На п'ятому етапі відбувається оптимізація маршруту, її суть полягає у визначенні ряду різного роду обмежень обмежень. Об'єктивні

обмеження засновані на сегментації ринку, тоді як суб'єктивні обмеження залежать від можливостей туристичних агентств. Обмеження в основному визначаються цільовою сегментацією споживачів (вік, сімейний цикл життя, спосіб життя та рівень життя тощо). Обмеження застосовується до сезонності та часу подорожі. Економічні обмеження залежать від умов функціонування ринку (ринкових умов, умов конкурентного середовища, цінової політики тощо) [25].

Головним обмеженням на початковому етапі розробки туру є обмеження часу та засобів забезпечення комфорту подорожі. Обмеження часу визначає вибір та тип транспортних засобів на маршруті. Вибір транспортного засобу слід розглядати як певні обмеження щодо параметрів організації подорожі (кількість туристів у групі та вибір форми подорожі вплинуть на її організацію та вартість).

На шостому етапі розробляється програмне забезпечення туру, даний етап є якісною ознакою подорожі. Програма туру являється щоденним розкладом, який призначений для досягнення мети та цілей подорожі [25].

Відповідно до мети та теми програми, він поділяється на плани забезпечення розваг, лікування, вивчення історії, культури, природи району та задоволення професійних чи релігійних інтересів. Ці програми відображають сезон подорожей (очевидно, навіть якщо вони складені за одним і тим же маршрутом, у місцях, що використовуються протягом року, літні, зимові та міжсезонні програми будуть відмінні в деталях) [25].

План подорожі за фіксованим маршрутом менш насичений, оскільки завдяки вибору екскурсійного плану та плану дозвілля він містить більше вільного часу та різноманітні можливості. Програми маршрутно-транспортних турів є більш насиченими та стандартизованими.

Організація та технічні заходи щодо забезпечення туру є наступним, сьомим, кроком в розробці туру після визначення схеми маршруту та програми перебування [25].

Організаційно-технічна діяльність є етапом визначення рівня обслуговування. Сюди входять вибір житла, екскурсійні послуги та дозвілля. Цей етап є найбільш різноплановим під час вибору категорій послуг. Рівень обслуговування залежить від рівня сервісу, який надає готельна система (послуги розміщення, харчування та інші готельні послуги, залежно від їх рівня) [25].

Розробка нового туристичного продукту для молодих людей послідовно і має враховувати наступні критерії [25] :

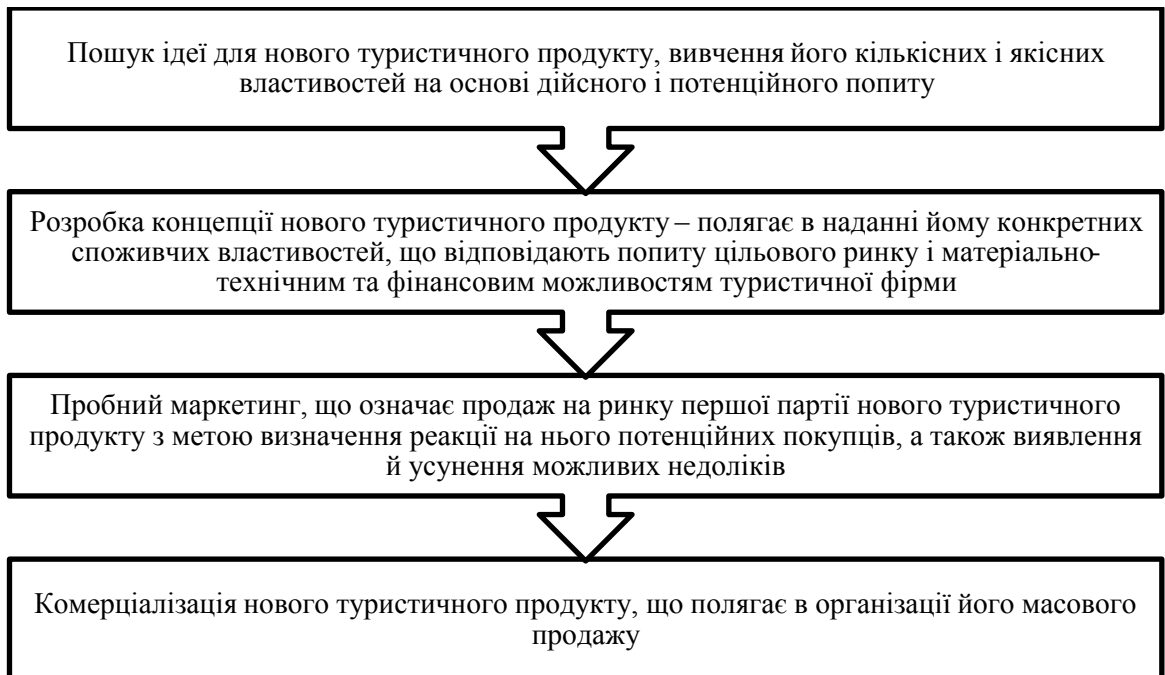

Рис.1.2. Розробка молодіжного туристичного продукту.

Ці етапи є критично важливими для створення подорожей орієнтованих на молодих відпочивальників. Для розробки орієнтованого на молодь туристичного продукту необхідно враховувати певні особливості, які пов'язані зі змістовним наповненням подорожей та формами їх реалізації. З метою задоволення духовних пошукових потреб молодих людей, зміст поїздки повинен включати в себе ознайомлення з

історичною та культурною спадщиною своєї країни та інших держав, щоб пробудити в молодих людях почуття національної самосвідомості, виховання толерантності і терпимості до побуту і звичаїв інших національностей і народів; забезпечення багатостороннього розвитку особистості. Це слід враховувати при розробці планів обслуговування в молодіжних турах [16].

Найкращою формою реалізації молодіжних подорожей є, перш за все, групові заходи, зокрема походи, фестивалі, колективні поїздки та екскурсії, які крім перерахованих вище цілей, можуть дати молодому поколінню можливість для підвищення свого інтелектуального рівня, розвитку спостережливості, зменшення фізичної втоми, психологічної напруги і стресів, розвиток комунікабельності, самодисципліни, адаптації до умов сучасного ритму життя, формування здорового способу життя людини і суспільства в цілому. Тому молодіжний туризм для молоді є одним із основних видів дозвілля та важливим засобом їх духовного розвитку й самовдосконалення.

Тому, туристичним компаніям необхідно приділяти особливу увагу створенню туристичного продукту, орієнтованого на молоде покоління.

Молодих мандрівників можна описати як осіб, котрі віддають перевагу бюджетному житлу, роблять акцент на зустрічах з іншими мандрівниками, самотійно чи організовано, мають гнучкий графік подорожей і займають більше, ніж короткі канікули [37]. Дослідження показують, що молоді туристи подорожують з певною метою, яка може бути однією або кількома з наступних: ознайомитися з іншою культурою, вивчити мову, волонтерити, працювати чи вчитися. Вони також прагнуть відчувати місцевий спосіб життя та познайомитися з новими людьми [38], а також для спілкування з попутниками [39]. Більшість молодих туристів подорожують із суворим бюджетом. Вони вибирають дешеве житло, що дозволяє їм подорожувати порівняно

довго і витратити свої гроші на широкий спектр заходів [38]. Крім того, молодіжний туризм передбачає гнучкі маршрути, оскільки молоді туристи вважають, що найбільше запам'ятовується досвід подорожей - це несподівані події, а найкращі відкриття – це ті, які самі вони роблять [34].

Варто відзначити досить толерантний характер подорожуючих по відношенню до рівня комфорту в типі транспортування і засобах розміщення. Молодь готова їхати третім класом, жити в маленькому номері з мінімальною обслугою, харчуватися в місцевій їдальні або ж взагалі готувати самим. Від сюди одна з особливостей формування молодіжного тур-паketу.

Варто зазначити що молодіжний туризм є джерелом створення особливого продукту у сфері туризму, розробки новітніх туристських маршрутів, підготовки кваліфікованих туристських кадрів (викладачів, майстрів спорту, гідів, інструкторів, тренерів та інших). Усе це є джерелом та основою формування туристського руху, в тому числі комерційного туристського продукту [8].

Якісний туристичний продукт - це результат плідної праці фахівців різноманітних напрямків: менеджерів туристичної організації, готельного та ресторанного бізнесу; викладачів географії і туризму; викладачів історії, краєзнавства; аніматорів тощо. Тому їх підготовка найважливіший і найактуальніший етап формування туристичної галузі з поглядом у майбутнє.

Існує три аспекти підготовки фахівців, що важливі для будь-якої сфери туризму [26], а саме:

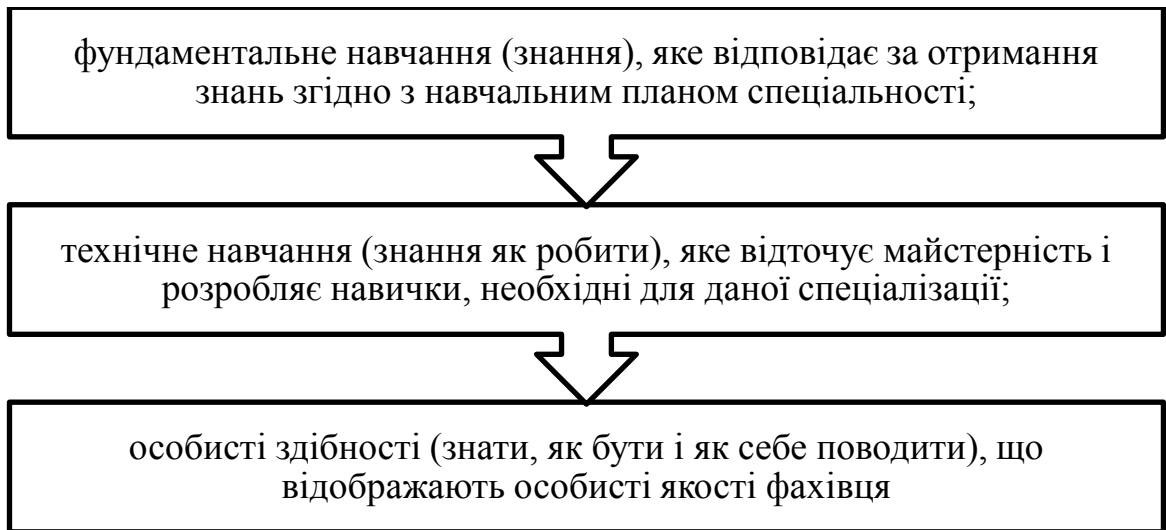

Рис.1.3. Підготовка фахівців сфери туризму

Підготовка кадрів для індустрії туризму повинна бути заснована на інноваційних засадах розвитку міжнародного професійного освіти.

Отже, можна зробити висновок, що організація молодіжного відпочинку це дуже кропітка праця, яка потребує кваліфікованих спеціалістів, котрі в свою чергу повинні розуміти всю специфіку вподобань молодих мандрівників, враховувати всі особливості змістовного наповнення подорожей. З метою задоволення духовних пошукових потреб молодих людей, зміст поїздки повинен включати в себе ознайомлення з історичною та культурною спадщиною країни.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ ТА МОТИВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ МОЛОДІ

2.1. Ресурсний потенціал південного регіону для розвитку молодіжного туризму

Херсонщина посідає одне з провідних місць серед регіонів України за рівнем забезпеченості цінними природно-рекреаційними та історико-культурними ресурсами, здатними генерувати значний інтерес вітчизняних та іноземних туристів. Регіон має вигідне геополітичне розташування, комфортні умови мікроклімату, різноманітні форми рельєфу, унікальну флору та фауну, багату історичну, культурну та архітектурну спадщину, добре розвинену транспортну мережу, достатні людські ресурси [23].

Усі ці переваги сприяли формуванню в регіоні потужного туристично-розважального комплексу, який в останні роки характеризується динамічним зростанням ключових показників ефективності, що суттєво впливають на всю соціально-економічну ситуацію. Насамперед, головною перевагою є вихід до Чорного й Азовського морів, протяжність морських пляжів яких перевищує 200 км, родовища бальнеологічних ресурсів (мінеральних і термальних вод, лікувальних грязей, ропи соляних озер), а також 80 об'єктів і територій природно-заповідного фонду, два із чотирьох існуючих в Україні біосферні заповідники (Чорноморський та «Асканія-Нова»), 4 національні природні парки (Азово-Сиваський, «Олешківські піски», «Джарилгацький», «Нижньодніпровський»), унікальна Дельта Дніпра - плавні міжнародного значення, понад 5 тисяч історико-культурних об'єктів [23].

Біосферний заповідник «Асканія-Нова» – єдина у світі ділянка первинного степу, яка ніколи не використовувалася для потреб сільського господарства. На заповідних землях можна побачити американських бізонів, кафрських буйволів, сайгаків (найдавніші копитні, ровесники мамонтів), лам, муфлонів, шотландських поні, страусів, диких коней, верблюдів, антилоп, оленів, фазанів, рожевих пеліканів, павичів, чорноголових чайок і безліч лебедів.

Також на Херсонщині є термальні джерела: цілющий гейзер у с.Облої Голопристанського району, Лемурійське озеро у с.Григорівка Чаплинського району та гаряче джерело на Арабатській Стрілці. Вони унікальні за своїми природними і лікувальними властивостями й приваблюють чисельних туристів із усіх куточків України.

Одними із найпривабливіших районів Херсонської області є екологічно чиста дельта річки Дніпро, найбільший у світі штучний ліс площею 100 тис. га. Сьогодні у акваторії Дніпра в Новій Каховці діють два нові яхт-клуби європейського класу «Maxim-Marine» та «Катрин». Справжніми туристичними перлинами регіону є чотири національні природні парки: «Азов-Сіваський», «Олешківський пляж», «Джарилгацький» та «Нижній Дніпро». В даний час будується ще один національний природний парк «Кам'янська Січ».

Херсонська область активно розвиває сільський туризм і є одним з лідерів такого дозвілля та розваг в Україні. Туристів приваблює етнографічний та екологічний історико-розважальний комплекс під відкритим небом «Зелені Хутори Таврії». Такі бази зеленого туризму як «Чумацька криниця», «Славутич», «Чайка», «Рибацький хуторок», «Білі зорі», «Рибальський стан», «Рибальський хутір», «Збур'ївський кут», база «Водний лабіринт», «Марійкіна садиба» пропонують цікаві туристичні пропозиції.

Виноробне господарство князя П.М. Трубецького Бериславського району, дім марочних коньяків «Таврія» м.Нова Каховка, сімейна

виноробня «Курінь» с. Степанівка Білозерського району пропонують проведення дегустацій прихильникам винного туризму [23].

Зростанню привабливості області сприяє і насичений фестивальний календар Херсонщини - міжнародний фестиваль театральних прем'єр «Мельпомена Таврії», «Таврійські хутори», "Чорноморські ігри", "Купальські зорі", "Український кавун - солодке диво" та багато інших.

Також Херсонщина має розвинену інфраструктуру, що звісно позитивно впливає на розвиток туризму в області. Так, наприклад, аеропорт Херсон отримав статус міжнародного в 2006 р. Але тільки в 2013 р. відбувся запуск аеропорту після періоду застою, а у 2017 році розпочалася реконструкція споруди та злітної смуги. Зараз аеропорт активно розбудовується і нарощує обсяги перевезень. В аеропорту проведено комплекс робіт з реконструкції аеровокзального комплексу, встановлено нове обладнання для обслуговування повітряних суден і підвищення комфортності для пасажирів. Кардинальні зміни в інфраструктурі аеропорту, які відбулися за останні 2 роки, дозволили значно збільшити пасажиропотік [12].

Міжнародний аеропорт "Херсон" співпрацює з авіакомпаніями: ПАТ "МАУ", Turkish Airlines Inc., ТОВ "Браво", ТОВ "АНДА ЕЙР", ПрАТ "Українські вертольоти", ТОВ "АЙ СІ ЕС Хендлінг" [12]. Постійні рейси здійснюються до Києва та Стамбула, чартерні рейси - до Любліну, Шарм-аль-Шейху, Даламану, Анталії, планується відкриття рейсу до Мінську. Укладено Меморандум про співробітництво та партнерство між Херсонською обласною державною адміністрацією, Херсонською обласною радою та Асоціацією "Аеропорти України" цивільної авіації [24].

На Херсонщині також розвинений залізничний транспорт. За даними Міністерства Інфраструктури України, у період 1992-2015 рр. зростання цін на споживану продукцію перевищувало зростання тарифів на перевезення, що не дозволяло оновлювати рухомий склад та

інфраструктуру за рахунок власних коштів залізниць. Необхідність модернізації магістральних ліній і придбання нового, більш комфортного рухомого складу для пасажирських перевезень - проблеми, що існують для всієї "Укрзалізниці". Поряд з цим, рекреаційні зони Херсону не мають достатньо зручного залізничного сполучення з регіонами України. Але з початком сезону в області додатково призначаються 10 потягів за такими напрямками: Новоолексіївка - Харків, Київ - Херсон, Львів - Херсон, Харків - Херсон, Дніпро - Кривий Ріг - Генічеськ, Генічеськ - Івано-Франківськ, Київ – Генічеськ [12].

Враховуючи те, що Херсонська область розташована в дельті Дніпра, де є багато заплав та великих болотяних островів, доцільність збільшення пасажиропотоку через річку незаперечна. Наявність річкових перевезень може бути вагомим аргументом для збільшення туристичного потоку в регіоні. Згідно з дослідженнями, з 2009 року пасажирські перевезення водного транспорту значно зменшились [17].

Інфраструктура автомобільних доріг в районі дозволяє здійснювати автомобільне сполучення майже з усіма населеними пунктами та доставку туристичних груп до будь-яких зон відпочинку.

Основною перешкодою для організації якісних туристичних автомобільних перевезень є поганий стан доріг у районі. Протяжність доріг загального користування у Херсонській області становить 5002 км, із них 4500 км потребують капітального ремонту [24].

Інвестиції в побудову і ремонт автошляхів - необхідна умова якісної організації туристичних автоперевезень в області.

Херсонська область як зона відпочинку повинна задовольняти попит туристів через необхідну кількість закладів розміщення. В районі 412 дитячих оздоровчих та відпочинкових закладів (влітку), 56 садиб зеленого туризму, 57 готелів та подібних закладів розміщення. Загалом ліжковий фонд налічує понад 100 тисяч місць [12].

В умовах сучасного соціально-економічного розвитку існуючі туристичні ресурси в цій галузі потребують відповідної інфраструктури для забезпечення високого рівня та безпеки туристичної галузі, підвищення рівня обслуговування та якості туристичних послуг та розвитку сучасної готельного господарства. Загроза зменшення потоку відпочиваючих викликає нагальну потребу у залученні інвестицій для будівництва сучасних закладів колективного розміщення, реставрації старих будівель, створення курортів місцевого значення на територіях, що містять цінні туристичні ресурси, рекреаційні та лікувальні властивості. Прикладом цієї діяльності є розміщення відповідних проектів (особливо будівництво готелів) на інвестиційному порталі міста, зокрема, проекту побудови готельно-апартаментного комплексу "Морські Ворота" у Скадовську [12].

Херсонщина має перспективи інвестиційної підтримки розвитку туризму. Існує цілий ряд сприятливих умов для інвестування в Херсонську область, а саме:

- природнокліматичні умови і мінерально-сировинні ресурси,
- величезний потенціал для розвитку туризму і відпочинку;
- конкурентні ціни на виробничі площі та нерухомість під інвестиції;
- розвинена транспортна інфраструктура;
- наявність аеропорту.

Виходячи з того, що в регіоні потужний туристично-рекреаційний комплекс, розвиток якого впродовж останніх років характеризується динамічним зростанням, спостерігається збільшення відвідуваності області туристами.

Таблиця 2.1

Відвідання Херсонської області з туристичною метою

2014	2015	2016	2017	2018
2,2 млн осіб	2,8 млн осіб	3,2 млн осіб	3,5 млн осіб	3,5 млн осіб

Щороку спостерігається тенденція впливу туризму та курортів на позитивну динаміку економічного та соціального розвитку регіону, що досягається за рахунок збільшення кількості вітчизняних та іноземних туристів та збільшення доходів від туризму [23].

Таблиця 2.2

Кількість іноземних туристів.

2014	2015	2016	2017	2018
744 іноземці	7169 іноземців	9892 іноземці	8254 іноземці	7334 іноземці

У 2018 році до п'ятірки провідних країн-відвідувачів Херсонщини увійшли Туреччина, Ізраїль, Німеччина, США та Японія.

Таблиця 2.3

Сума надходжень до місцевих бюджетів.

2015	2016	2017	2018
1074,71 тис.грн	1 888,4 тис.грн	2 702,9 тис.грн	3 018,5 тис.грн

Миколаївська область також має потужний рекреаційно-туристичний потенціал і природно-заповідний фонд, які здатні здивувати і розважити відпочивальників. Завдяки унікальній місцевості та клімату сьогодні тут склалося багато різних видів туризму. Окрім відпочинку на пляжах уздовж Чорного моря, тут можна займатися яхтингом, рафтингом, кайтингом, віндсерфінгом, велосипедними та пішими прогулянками, ходити на екскурсії до унікальних каньйонів, заповідників, знайомитися з неймовірно красивими куточками природи, вдихати цілющі аромати безкрайніх степів, і при цьому ще й розширювати свій кругозір і розвивати ерудицію.

Туризм в Миколаєві є однією з найменш розвинених галузей господарства. Це пов'язано з історичною спадщиною міста - закритим

центром оборонної промисловості країни. Однак Миколаїв на сьогодні має усі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та закордонного туризму: географічне розташування та характеристики рельєфу, сприятливий клімат, багата природа, історія, культура.

Миколаївська область розташована в басейні ріки Південний Буг. На півночі вона межує з Кіровоградською областю, на сході і північному сході - з Дніпропетровською, на південному сході - з Херсонською, на заході - з Одеською областями [33]. Територія Миколаївської області перевищує 24,6 тис.км² (4,1% території країни). На півдні вона омивається Чорним морем та дев'ятьма лиманами, які глибоко вдаються в суходіл, у тому числі Дніпровсько-Бузький (63 км.), Тилігульський (60 км.), Бузький (42 км.), Березанський (26 км.) [28]. На території цієї області є острови Березань і Кінбурнська коса. Поверхня області рівнинна, похила на південь, і більша частина території розташована в Причорноморській низовині. У північній частині області є Подільська та Придніпровська височини. На території області є 85 річок протяжністю понад 10 кілометрів. Основні річки - Південний Буг та притоки Інгул, Інгулець, Кодима, Чичиклія, Синюха, Мертвовод, Гнилий Єланець. Тут є 12 невеликих водосховищ і 128 ставків [33].

Основні рекреаційні зони Миколаївщини знаходяться в південній частині області, на узбережжі Чорного моря та лиманів. Загалом на цих територіях 169 рекреаційних закладів. Як і в попередні роки, Миколаївська область посідає шосте місце серед регіонів України за рівнем здорового населення. Крім того, у 2014 році в Миколаївській області було 95 готелів та інших місць для тимчасового проживання на загальну кількість 13 300 місць. Водночас готельні послуги надають 18 готелів та 1 готельно-офісний центр. У південному регіоні Миколаїв посідає друге місце за розміщенням готелів та іншого тимчасового житла (11,1 місць на 1000 жителів) після Херсонщини (19,7) [19].

За археологічними пам'ятками Миколавщина є одним із найбагатших регіонів України. Березанський район, який розташований на південному заході області на території Причорноморської низовини, яка являє собою плоску рівнину порізаною стародавніми балками та долинами невеличких степових річок Сосік, Березанка та Церега, пам'яток археології налічує близько 300 і є одним з найбільш досліджених у археологічному плані. Кургани найчисельніші і найдавніші серед пам'яток археології, розташованих на землях Березанщини.

Таблиця 2.4

Кількість туристів, обслужених туроператорами.

2015	2016	2017
6700	7766	10388

Таким чином, у наявності сталий розвиток суб'єктів туристичної діяльності, які надають туристичні послуги у м. Миколаєві, що свідчить про позитивну динаміку галузі, незважаючи на політичні та економічні чинники. Дієвою складовою інфраструктури міста є готельне господарство та інші засоби розміщення (готелі, хостели, кімнати тимчасового проживання, готельні номери, готельні та туристичні комплекси).

Таблиця 2.5

Кількість іноземних туристів.

2015	2016	2017
10143	13181	10775

Роботу закладів розміщення у місті характеризують показники виконання дохідної частини бюджету міста - туристичний збір.

Таблиця 2.6

Туристичний збір до бюджету м. Миколаєва.

2015	2016	2017	2018
192,722 тис. грн.	259,591 тис. грн.	372,474 тис. грн.	350 тис. грн.

Отже, можна зробити висновок, що Південний регіон забезпечений цінними природно-рекреаційними, історико-культурними ресурсами та має потужний потенціал для розвитку молодіжного туризму.

2.2. Діагностика формування вподобань споживачів молодіжного туризму

В ході написання магістерської дипломної роботи було проведено опитування серед 45 осіб віком 18-23 років для визначення їх мотиваційних пріоритетів. Нами було розроблено авторську анкету для того, щоб дослідити стан молодіжного туризму в південному регіоні. В опитуванні взяли участь 35 жінок та 10 чоловіків.

Особисті потреби, які можуть бути задоволені шляхом туристичної діяльності, досить різноманітні. Серед них можна назвати наступні:

- Перебування в сприятливому середовищі;
- Підтримка фізичної активності;
- Комунікації з іншими людьми;
- Розваги;
- Творча діяльність;
- Самореалізація;
- Задоволення естетичних потреб.

Потреби людини задовольняються під час її життєдіяльності, та в ході виробляються певні поведінкові стереотипи. Це ствердження відноситься і до туристичної діяльності.

Нами було проведено дослідження щоб з'ясувати головну мотивацію студентів для заняття туристичною діяльністю.

В опитуванні взяли участь 35 жінок та 10 чоловіків.

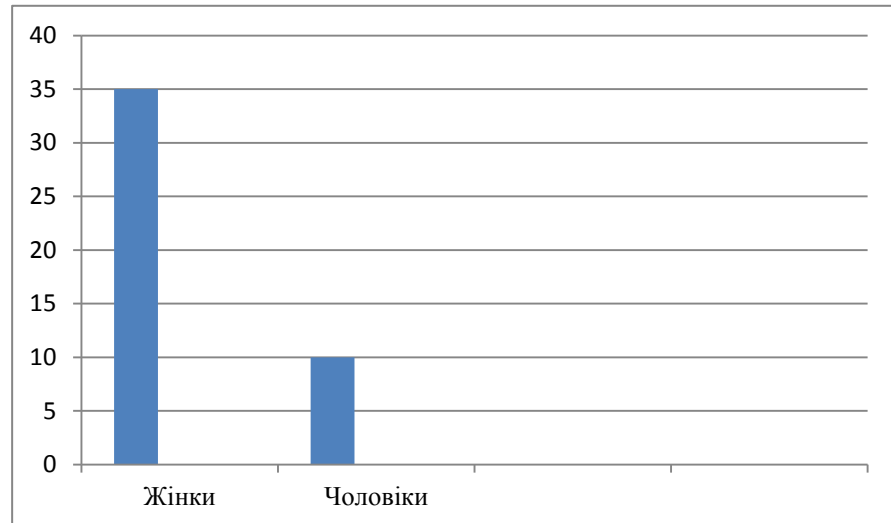

Рис.2.1. Статева структура опитаних.

Питання про соціальний статус опитаних, показало, що 28 осіб є студентами, 15 осіб поєднують навчання з роботою та 2 особи працюють.

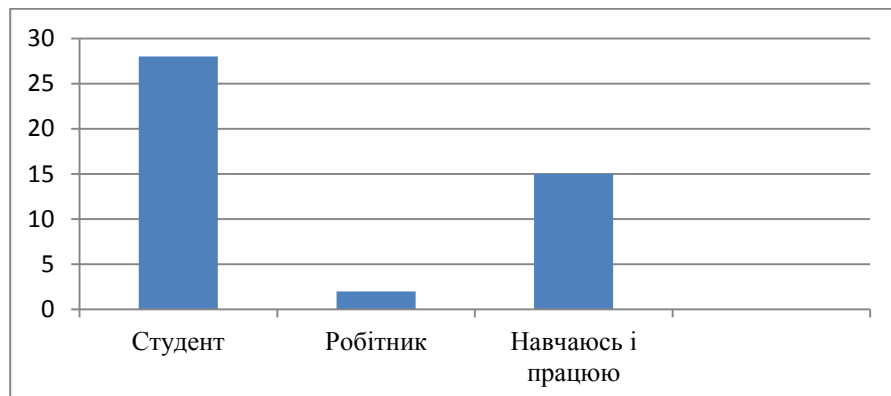

Рис.2.2. Соціальний статус респондентів.

Питання « Чи займаєтесь Ви туризмом у вільний час?» показало, що всі респонденти займаються туристичною діяльністю. 39 опитуваних займаються туризмом систематично, а 6 осіб іноді займаються туризмом. Це показує, що молодь зацікавлена в туристичній діяльності. І

так як молодіжний туризм включає в себе можливості вирішення низки виховних завдань, можна стверджувати, що це позитивно впливає на гармонійний розвиток особистості, формує моральні поняття, концепції, переконання та створює умови для їх конкретних проявів.

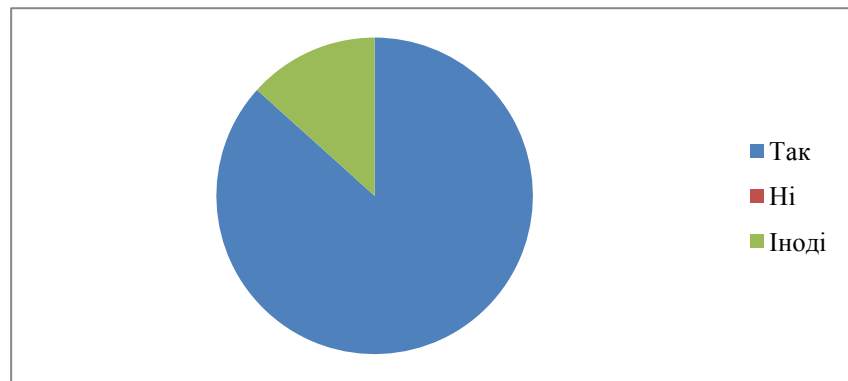

Рис.2.3. Чи займаються опитані туризмом.

Наступне питання показало, що переважна кількість респондентів обирає активний вид відпочинку – 33 особи, пасивний вид відпочинку обирає 12 осіб . Це вказує на те, що молодь любить активно проводити час, цей факт необхідно врахувати під час створення туру аби задовольнити їх вподобання.

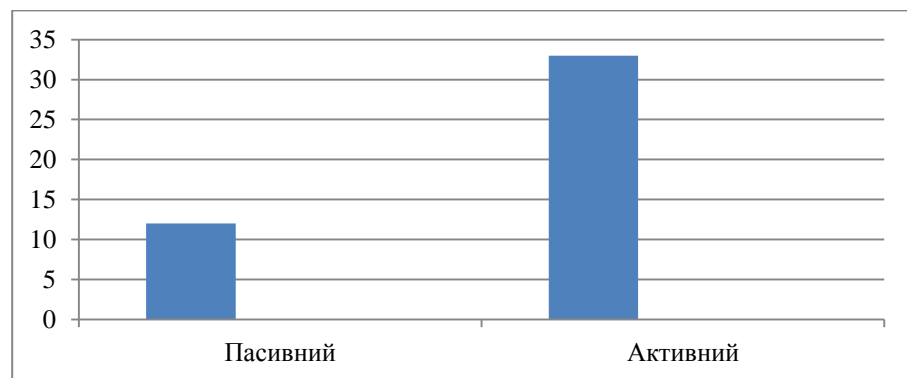

Рис.2.4. Види відпочинку які обирають молоді люди.

У проведеному опитуванні з'ясувалося, що респонденти традиційно проводять вільний час на прогулянках, активно відпочивають та часто їздять відпочивати за місто. Також можемо бачити, що окрім активного

відпочинку молоді люди відвідують культурно-масові заходи, пасивно відпочивають та проводять свій вільний час в соціальних мережах. Можна зробити висновок, що молодь має різноманітні вподобання, зацікавлені у всіх перелічених видах відпочинку, тому молоді люди можуть реалізувати свої основні потреби, розвиватися духовно, самоудосконалюватися, задовольняти рекреаційні, емоційні, пізнавальні потреби та потреби у самореалізації.

Таблиця 2.7

Перелік занять, що обрали студенти.

	Піші прогулянки	Культ-масові заходи	Виїзд за місто	Відпочинок на воді	Пасивний відпочинок	Соц.мережі	Активний відпочинок
К-ть осіб	13	2	9	2	3	4	12

На питання «Чи задовольняє Вас туристична діяльність в Вашому житті?» респонденти відповіли наступне: 12 осіб задоволені, 13 – частково задоволені, а 20 осіб зовсім не задоволені своєю туристичною діяльністю.

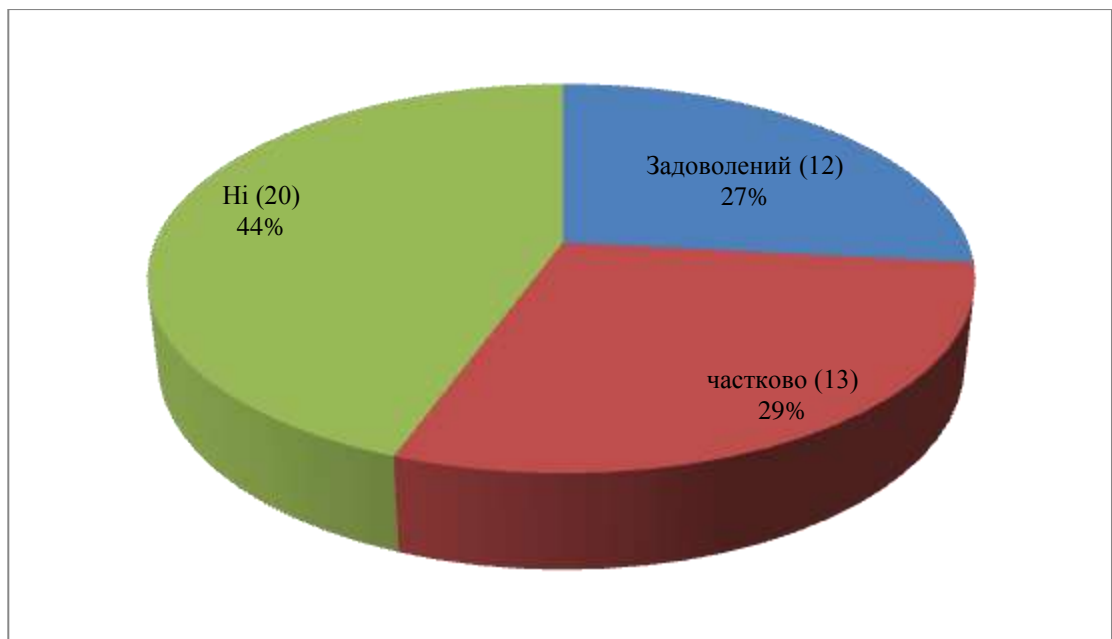

Рис.2.5. Задоволення туристичною діяльністю в своєму житті.

Під час проведення дослідження було встановлено, що основними стимулами до занять туризмом є: бажання змінити рід діяльності, відпочинок, поради друзів, спільне проведення часу з друзями. В подальшому було визначено, що метою туристичної діяльності опитуваних передусім є отримання задоволення та позитивних емоцій (18), а також емоційне розвантаження (9). Однак тільки 3 студенти займаються туристичною діяльністю з метою покращення стану здоров'я та підвищення рухової активності. Тому можна припустити, що із розвитком інформаційних та комп'ютерних технологій багато молодих людей забувають про своє оздоровлення і використовують туризм як засіб соціалізації, самовираження, отримання задоволення та позитивних емоцій.

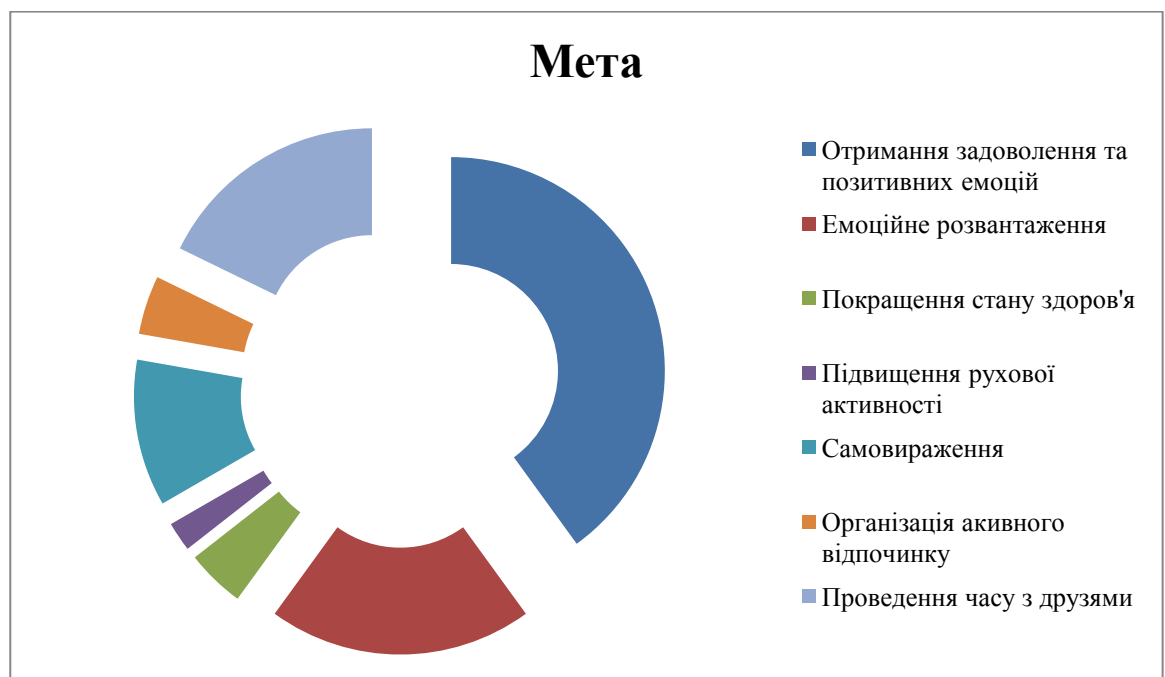

Рис.2.6. Мета, яку переслідують студенти під час заняття туризмом.

На питання анкети щодо проведення вільного часу, респонденти надають перевагу пасивному відпочинку (38), перегляду відео та телепередач (36), відпочинку з друзями (32) та спілкуванню в соціальних мережах (34).

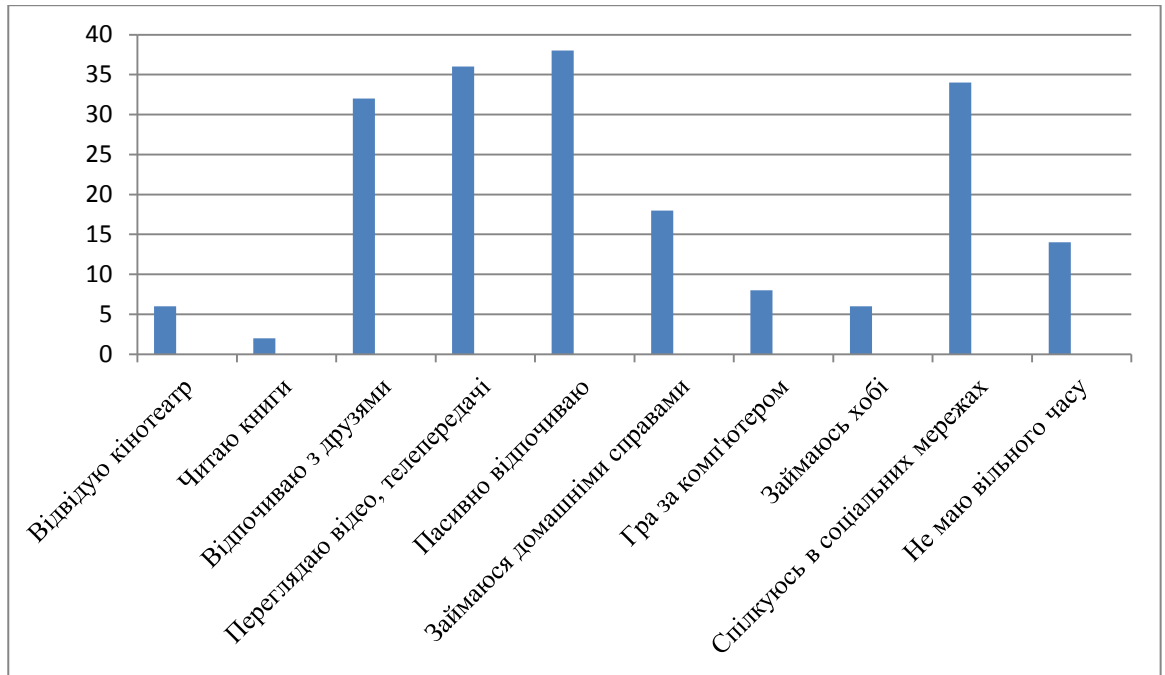

Рис.2.7. Як зазвичай студенти проводять вільний час.

Зазвичай студенти обирають самостійну форму організації свого відпочинку (32), проте 13 студентів відповіли, що звертаються за послугами організації до спеціалістів.

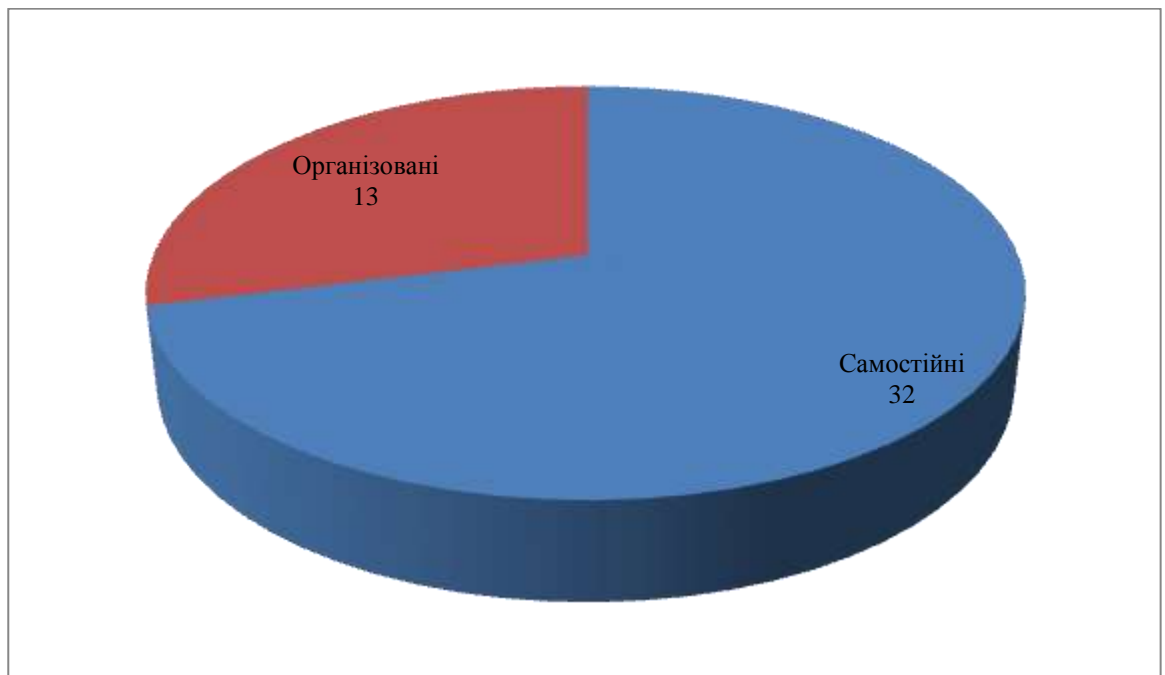

Рис.2.8. Форми організації туристичних занять, що обирають студенти.

Найбільш вагомими причинами, що заважають респондентам займатися туристичною діяльністю, виявились відсутність вільного часу (22), фінансова неспроможність (9).

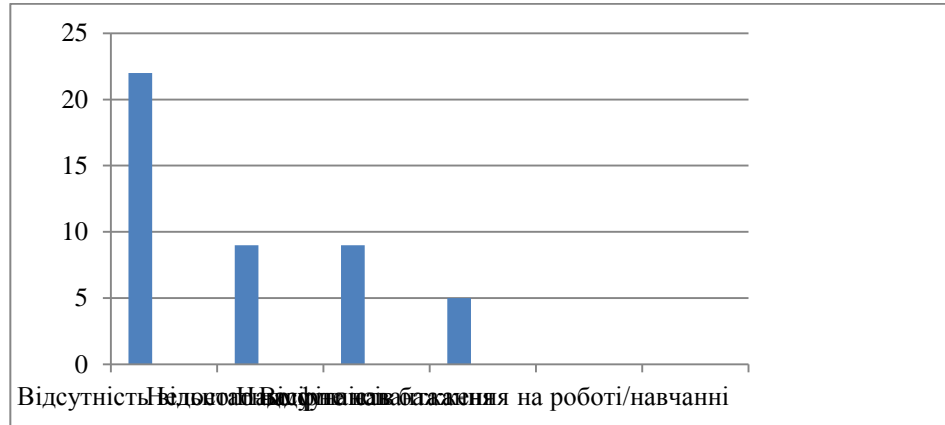

Рис.2.9. Причини, що заважають займатися туризмом.

Результати відповідей на наступне питання « Який ефект Ви отримуєте від заняття туризмом?» свідчать, що ефект покращення фізичного самопочуття отримують 12 осіб, задля підвищення самооцінки, рекреаційною діяльністю займаються 5 осіб, 4 особи отримують ефект покращення працездатності, лише 1 особа отримала ефект зменшення ваги тіла, для 25 осіб рекреаційна діяльність приносить покращення настрою та самопочуття.

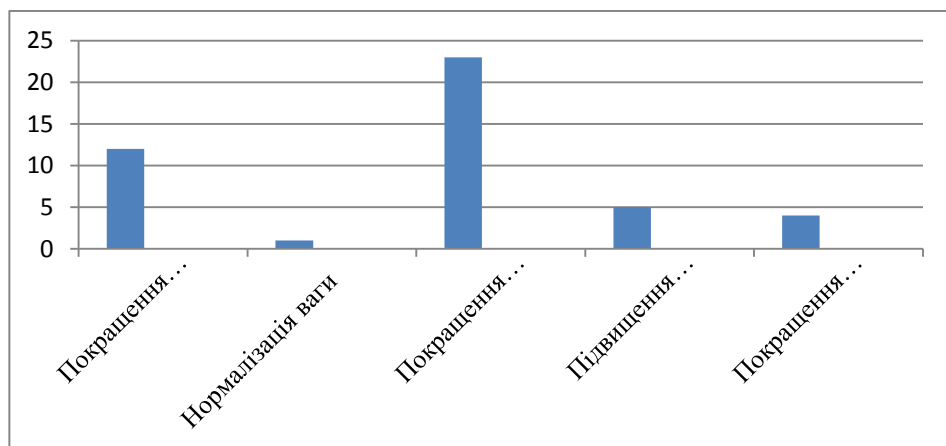

Рис.2.10. Ефект від заняття туризмом.

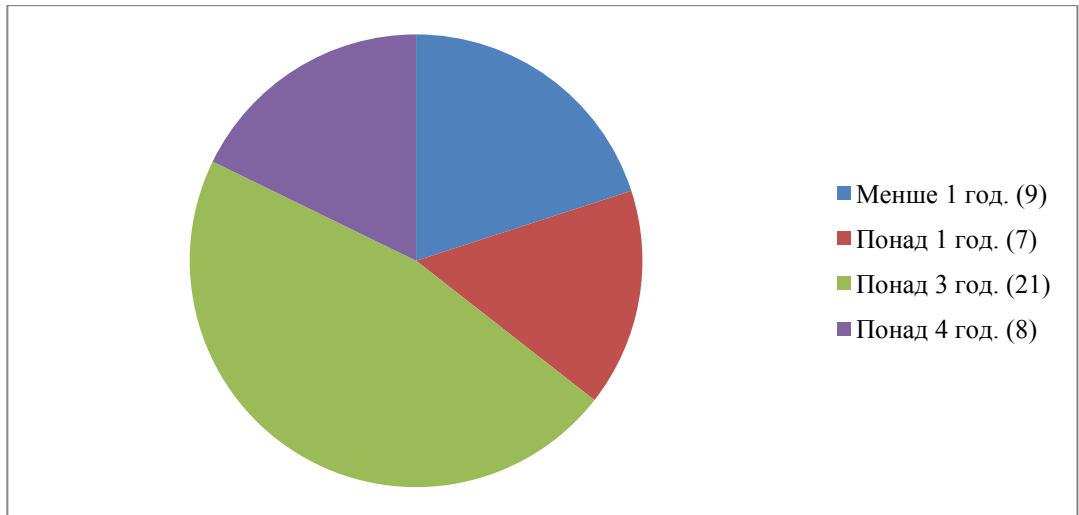

Рис.2.11. Тривалість перебування на свіжому повітрі.

На питання щодо більш привабливих територій для занять туризмом, молодь обрала наступні варіанти відповідей: варіант «культурно-історичні центри» обрало 9 респондентів, 23 особи вважає, що більш привабливими територіями для занять є туризмом морські побережжя та 13 осіб обрало гірські масиви. Результати вказують на те, що більшість опитуваних надають перевагу відпочинку на морських побережжях так як вони мають комфортні кліматичні умови та чисельні розважальні заклади. Меншість бажає ознайомлюватись з історичною та культурною спадщиною території, якою подорожують.

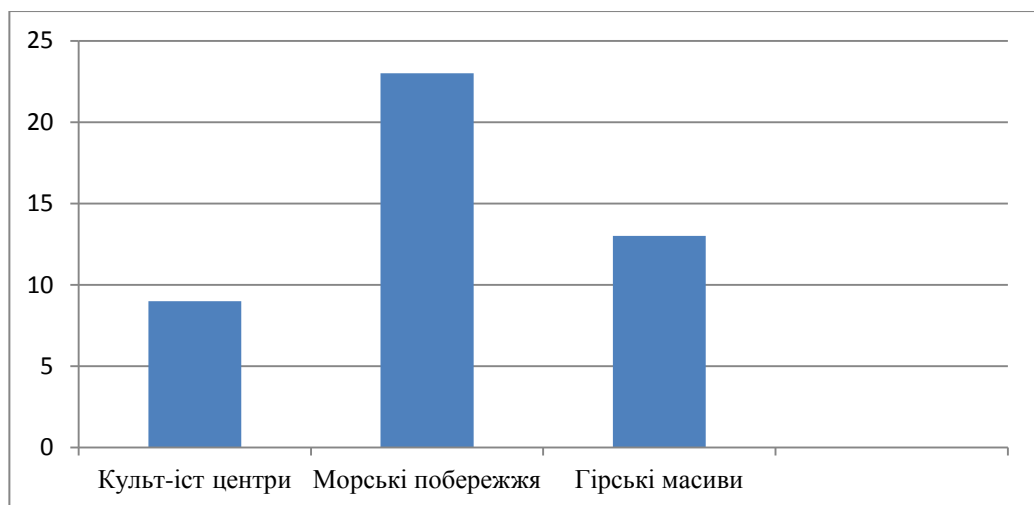

Рис.2.12. Привабливі місця для занять туризмом.

Наступним питанням яке цікавило нас в дослідженні було питання щодо частоти подорожей молоді. Раз на півроку подорожує 14 осіб, раз на рік - 24 особи, раз на два-три роки подорожує 7 осіб. Можна припустити, що на частоту подорожей впливає саме навчальний процес або зайнятість на роботі, тому молодь планує свій відпочинок так, аби він співпадав з періодом канікул чи відпусткою.

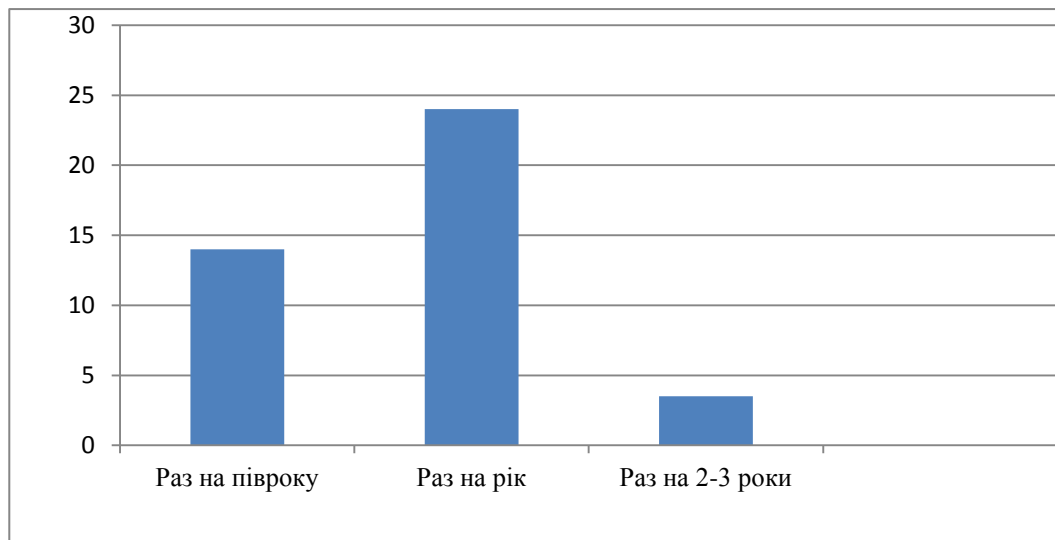

Рис.2.13. Частота подорожей молоді.

Також, на нашу думку, необхідно було визначити географію подорожей молодих людей аби чітко розуміти їх вподобання. Отже, 15 осіб зазвичай подорожують лише Херсонською та Миколаївською областями, 21 особа подорожує всією Україною і лише 5 та 4 особи подорожують за кордон, та як Україною так і закордоном відповідно. Це вказує на популярність внутрішнього туризму серед молоді.

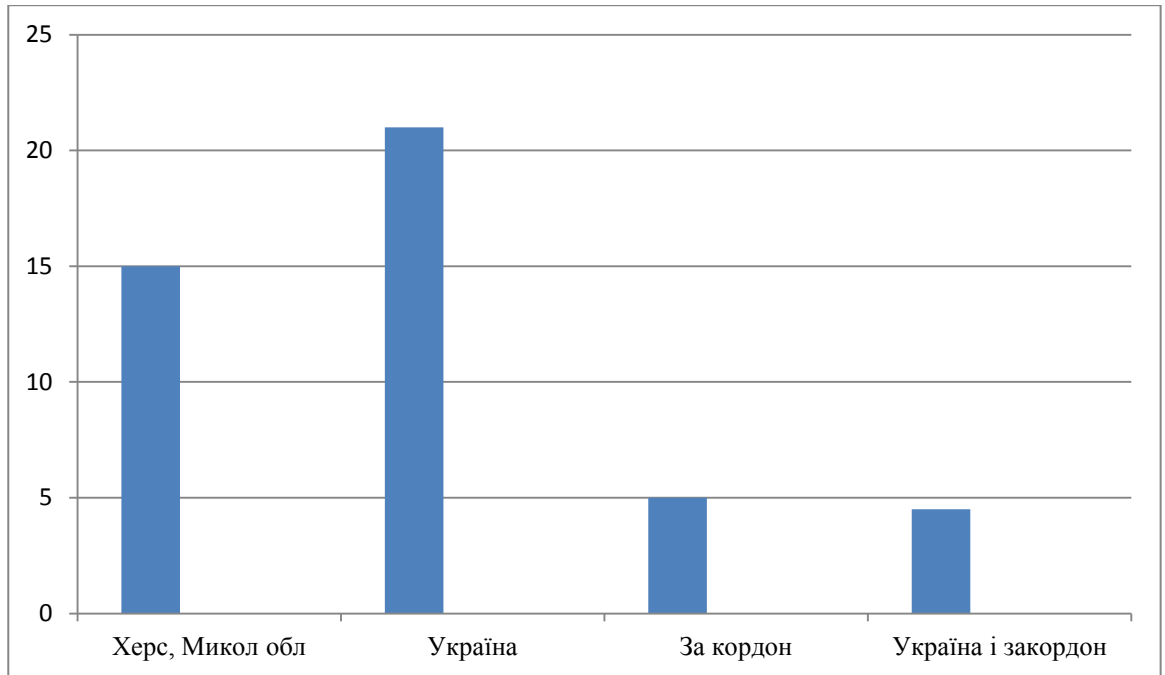

Рис.2.14. Регіони відпочинку молоді.

У проведеному опитуванні з'ясувалося, що молоді люди надають перевагу пригодницькому (12), екотуризму (8) та лікувально-оздоровчому (13) видам туризму. Це вказує на те, що молодь обирає тури пов'язані з активними способами пересування та відпочинку на природі, що мають на меті отримання нових відчуттів, вражень та прагнуть оздоровитися.

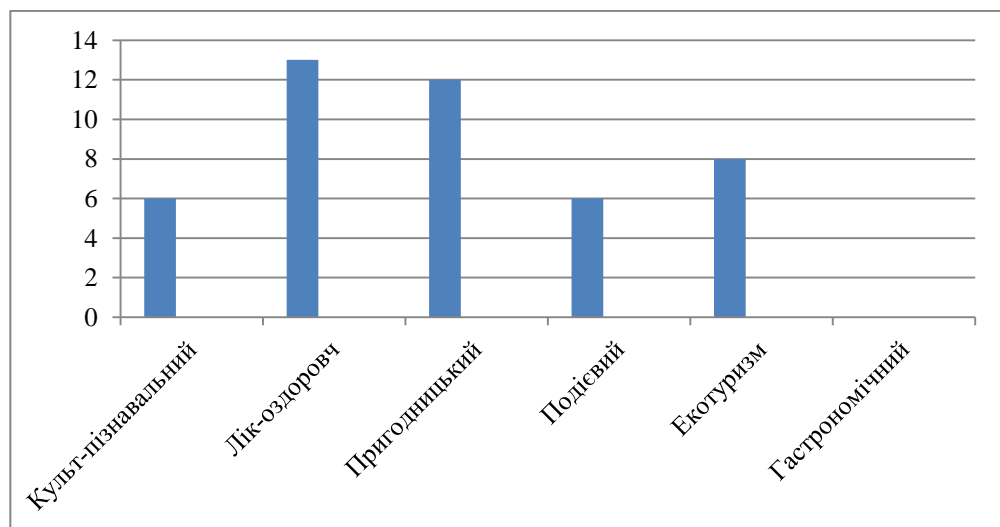

Рис.2.15. Види туризму, що обирають молоді люди.

В ході опитування було з'ясовано, що молоді люди володіють достатніми знаннями про туристичні об'єкти Херсонської та Миколаївської областей, адже на відкрите питання «Які туристичні об'єкти Херсонської та Миколаївської областей Ви знаєте?», респонденти назвали чималу кількість об'єктів, таких як : морські курорти областей, Придніпровський парк, с. Мигія, Асканія Нова, Миколаївський зоопарк, бази зеленого туризму (Козак, зелені хутори Таврії), Олешківські піски, гарячі джерела, музеї, собори та ін.

Наступним нашим завданням було визначення туристичного об'єкту, який би хотіли відвідати опитувані. Результати показали, що молоді люди бажають відвідати о. Джарилгач, Актівський каньйон та Мигійські пороги.

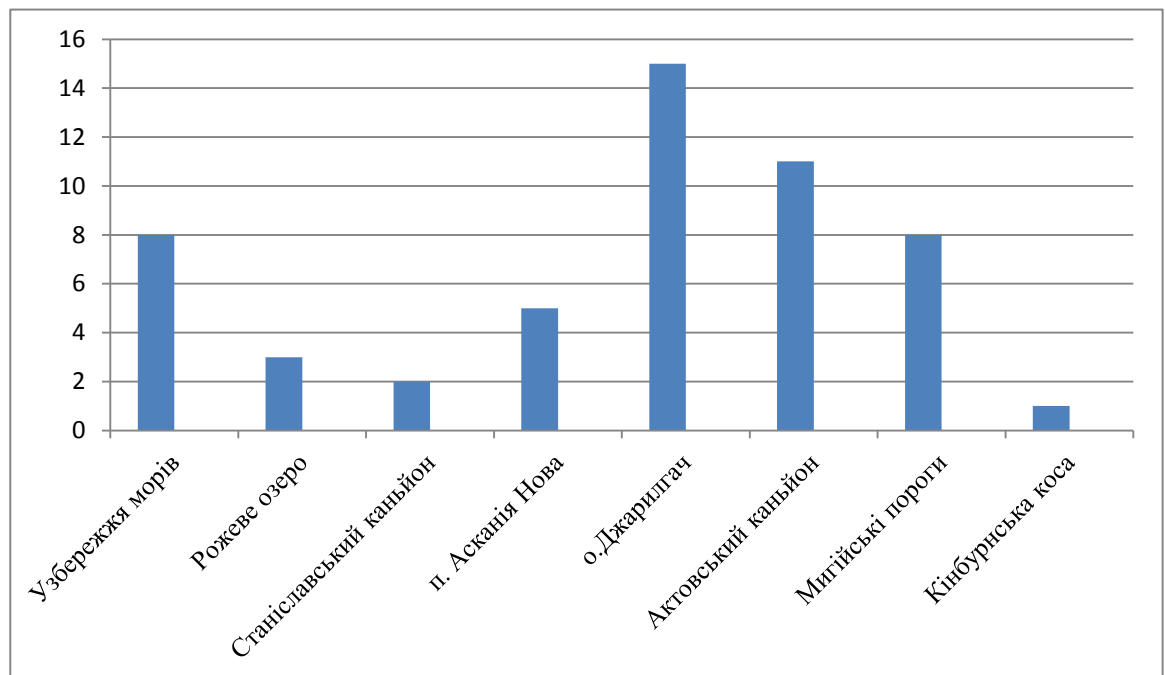

Рис.2.16. Які туристичні об'єкти хотіли б відвідати респонденти.

Також, під час дослідження було визначено яку суму коштів респонденти готові витратити на свою подорож. Результати показали, що молоді люди надають перевагу бюджетним подорожам і 26 осіб готові витратити на свій відпочинок до 1 тисячі гривень, 8 осіб обрали варіант

1,5 тис. грн., 7 і 4 респонденти готові витратити більше 1,5 тис. грн. та 2 тис. грн. відповідно. Такі цифри дають зрозуміти, що молодь бажає відпочивати бюджетно.

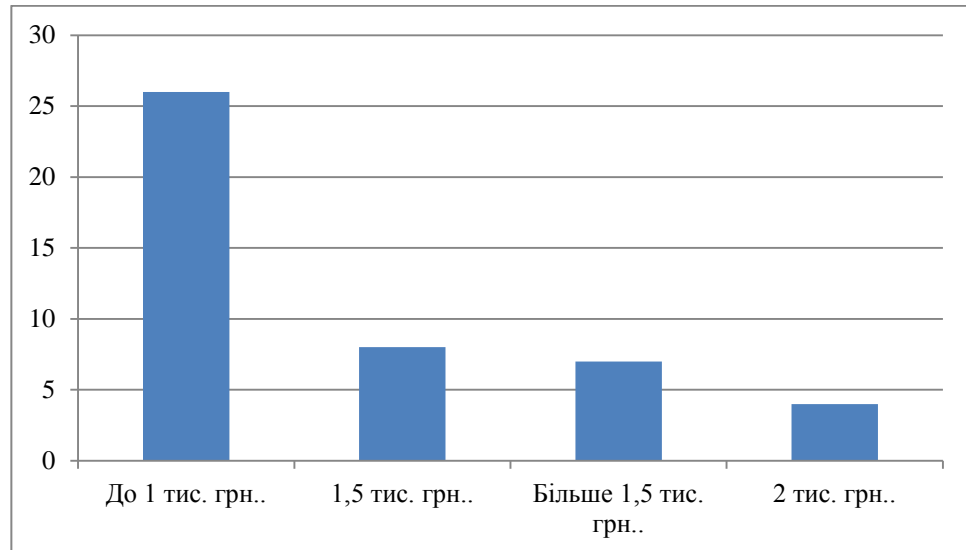

Рис.2.17. Сума коштів, яку молоді люди готові витратити на відпочинок.

З результатів дослідження можна дійти до висновку, що студентська молодь дуже багато часу проводить в соціальних мережах та приділяє час перегляду відео і телепередач. В той же час, треба зазначити, що молоді люди все таки зацікавлені в туристичній діяльності. Можна припустити, що молодь багато часу проводить пасивно відпочиваючи, через брак вільного часу, так як більшість активно задіяні в навчальному процесі та, паралельно з навчанням, працюють.

Однак, з метою отримання задоволення та позитивних емоцій, самовираження та самовдосконалення, емоційного розвантаження та відновлення сил і спілкуванню з друзями, молоді люди відвідують культурно-масові заходи, виїжджають за місто активно провести час, надають перевагу пішим прогулянкам та відвідуванню кафе та кінотеатру.

Найбільш привабливими регіонами для відпочинку молодь вважає морські побережжя та гірські масиви, зазвичай організують свій відпочинок самостійно та подорожують переважно раз в рік. Також, було з'ясовано, що молоді люди володіють достатніми знаннями про туристичні об'єкти Херсонської та Миколаївської областей та активно відвідують дані місцевості.

2.3. Розробка та впровадження інноваційного молодіжного туру в практичну діяльність

Отримані результати нашого опитування дозволяють розробити новий авторський туристичний продукт з урахуванням потреб і вподобань молодих туристів.

У процесі роботи ми дійшли до висновку, що метою авторського туру молодіжного відпочинку має бути задоволення духовного стану туриста, активне проведення часу та матеріальна доступність.

Ключовими умовами є врахування:

1. рекреаційної та пізнавальної мети відпочинку молоді;
2. фінансової доступності;
3. часових рамок та сезонності подорожі;
4. унікальності наповнення маршруту.

Розроблений туристичний продукт повинен відповідати наступним вимогам:

1. бути доступним для молодих людей;
2. враховувати бажання та вподобання туристів;
3. бути комфортним та безпечним.

Виходячи з проведеного дослідження, було визначено, що найбільшими бар'єрами у молодіжному туризмі є брак часу та грошей, тому нами було запропоновано тур, який є короткостроковим та бюджетним.

**Проект програми екскурсійно-пізнавального дводенного туру
« Активний відпочинок в с. Мигія»**

Маршрут: м. Херсон – с. Мигія – м. Херсон (кільцевий, автобусний).

Тривалість: 2 дні

Група: 10 осіб

Початок обслуговування – 03.07.20

Закінчення обслуговування – 04.07.20

Вартість путівки – 1218 грн.

Перевезення здійснюються компанією ПП «Кохановський» - автобус 24 місця Мерседес, Форд-транзит.

Перший день: виїзд з м. Херсон, прибуття до с. Мигія, оглядова екскурсія Мигійської ГЕС, прибуття в кемпінг містечко «Rafting tour», розміщення, обід, вільний час, Sup Bourd йога, вечеря.

Другий день: сніданок, рафтинг на річках («Інтеграл», «Пугач», «Червоні ворота», відвідання «Радонового озера», обід, екскурсія в "Музей Ракетних Військ Стратегічного Призначення", виїзд до м. Херсон.

Перший день.

9:00 - Виїзд з м. Херсон.

12:30-13:00 - Приїзд до с. Мигія.

13:00-13:30 - Оглядова екскурсія Мигійської ГЕС. На порогах Південного Бугу в далекому 19 столітті місцевим поміщиком був побудований водяний млин, який пізніше був реконструйований в ГЕС і функціонує донині. У березні 1944 року в цих краях відбувалося форсування Бугу, про що свідчить мармурова табличка. Будівля розташована серед мальовничих кам'яних брил і викликає інтерес. Звідси відкривається чудовий вид на Мигейські пороги.

Історія колишньої старого млина і гідроелектростанції тісно пов'язана з родиною Скаржинських. Герой штурму Очакова Петро

Михайлович Скаржинський був прекрасним господарником. Для переробки врожаю були побудовані фабрики. У тому числі і дерев'яний млин, що стоїть на порогах в декількох сотнях метрів від нині збереглася. Млин переживала реконструкції, повені. Так, 16 травня 1887 був закладений камінь п'ятиповерхової млини. Механізми приводилися в дію від турбіни Кекка потужністю в 225 кінських сил. За радянських часів Мігейські ГЕС була включена в ленінський план електрифікації ГОЕЛРО. ГЕС працювала ще кілька років тому. Але прийшли інші часи зупинили життя унікальної млини. І тепер тут чується тільки шум річки.

14:00 - Прибуття в кемпінг містечко «Rafting tour». На території табору, є підготовлені місця для пікніка, рибалки, обладнане місце для вечірнього багаття, є волейбольний майданчик, тенісний стіл і багато іншого, що дозволить чудово відпочити на природі. Протягом дня, до ночі, працює електрогенератор. Увечері весь табір висвітлюється, є можливість зарядити телефон і інші прилади. Відмінно підготовлені місця і правильно розбиті намети. Стаціонарна польова кухня, обладнана всім необхідним для приготування свіжого харчування до кожного прийому їжі, є польові туалети, літній душ. Вода в бак, набирається через спеціальні фільтри.

14:30 - Обід.

16:00 - Вільний час. На території кемпінгу можна весело і приємно провести час, граючи в настільний теніс, волейбол, бадмінтон, прогулятися по стропі (slackline) або пострибати з маятника в воду. Перевірити себе на влучність, стріляючи з лука або арбалета по мішенях. Також є місця для риболовлі і гамаки.

18:00 - Sup Bourd йога. Sup-Yoga з професійним тренером. Вчимося тримати баланс перед виходом на пороги.

19:30 - Вечеря.

_ - _ - Відбій в будь який зручний для Вас час, враховуючи ранішній підйом наступного дня.

Другий день

7:00 - Сніданок.

9:00 - Рафтинг на річках («Інтеграл», «Пугач», «Червоні ворота», відвідання «Радонового озера». Підготовка до рафтингу: отримання екіпіровки (страхувальний жилет, каску, весла), далі інструктаж з техніки безпеки на воді. Починаємо Рафтинг - вирушаємо в захоплюючу подорож як мінімум на три години. Багаторазове проходження найяскравіших порогів на річці («Інтеграл», «Червоні ворота», «Пугач»). По ходу маршруту вчимося основам техніки, тактики і інших прийомів водного сплаву, відвідання «радонового Озера», за бажанням можна скупатися у воді, пострибати зі скель різної висоти (1 - 10 метрів). Можна побачити безліч місцевих визначних пам'яток і оцінити красу даного маршруту.

13:00 - Обід.

14:00 - Виїзд з кемпінг містечка «Rafting tour».

15:00 - Екскурсія в "Музей Ракетних Військ Стратегічного Призначення". Музей являє собою бойову стартову позицію з шахтно-пусковою установкою, командним пунктом запуску ракети шахтного базування, наземним обладнанням (холодильний центр, енергоблок, вартове приміщення з автоматизованими системами охорони) і допоміжними механізмами ракетного комплексу "ОС", які збережені у первісному вигляді. На території бойової позиції розміщена експозиція спеціальної ракетної техніки. Шахтно-пускова установка являє собою шахту завглибшки 35 метрів, яка є високозахищеною фортифікаційною спорудою. Конструкція шахти командного пункту виконана аналогічно шахті пускової установки і є так само захищеною. Музей Ракетних військ стратегічного призначення – це винятковий музей, єдиний у Європі та країнах СНД.

16:00 - Виїзд до м. Херсон.

Таблиця 2.8

Вартість туру

Проїзд	400 грн/чол
Проживання в кемпінг містечку «Rafting tour» Проживання на території бази (місце для пікніка, електрику, дрова для вечірнього багаття, оренда намету, спального мішка та туристичного килимка.	200 грн/чол
Харчування	300 грн/чол
Рафтинг	300 грн/чол
Екскурсія в "Музей Ракетних Військ Стратегічного Призначення" (Загальна екскурсія експозицією музею для групи до 10 осіб)	120 грн. 12 грн. з 1 особи.
Стоянка транспорту	60 грн. за дві добы 6 грн. з 1 особи
Загальна вартість	1218 грн.

2.4. Перспективи розвитку молодіжного туризму в Південному регіоні

Молодіжний туризм є дуже перспективним видом туризму, адже його різноманітний характер та здатність забезпечувати економічну диверсифікацію робить його таким важливим елементом світової економіки [40]. Молодіжний туризм має потенціал для стимулювання глобального економічного зростання. Відомо, що завдяки туризму покращуються можливості працевлаштування, податкові надходження, стимули розвитку і внесок у валовий внутрішній продукт (ВВП) [35].

Рис 2.18. Соціально-економічне значення молодіжного туризму.

Аналізуючи перспективи розвитку молодіжного туризму України на наступні десять років, перш за все, необхідно підкреслити, що сучасний молодіжний туризм - це та сфера економіки і життєдіяльності суспільства в цілому, яка в тій чи іншій мірі інтегрує практично всі галузі. Саме це і визначає одне з перших місць, яке займає туризм у світовій економіці. Саме цей фактор повинен стати головним у формуванні нового державного підходу до молодіжного туризму як тієї галузі, пріоритетний розвиток якої може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни в цілому, стимулювати ряд важливих галузей економіки, сприяти зміцненню нового позитивного іміджу України на світовій арені [27].

Розвиток молодіжного туризму в економіці Південного регіону особливо актуальний, оскільки саме завдяки туристичній галузі вдається поліпшити загальну соціально-економічну ситуацію, оскільки завдяки своєму мультиплікативному ефекту вона може забезпечити зростання доходів та покращити економічні показники у багатьох видах

економічної діяльності. Зокрема, туристична галузь забезпечує підтримку майже 50 суміжних галузей, одна особа, що подорожує дає роботу 10 особам, а створення одного робочого місця в туризмі в 20 раз дешевше, аніж у промисловості [27]. Поступове збільшення кількості працюючих, забезпечення більш високого доходу на кожного члена сім'ї, підвищення тривалості оплачуваної відпустки та гнучкість робочого часу поступово розширяють такі сегменти туристичного ринку, як поїздки з метою відпочинку і в період відпусток, відвідування тематичних парків і культурних заходів, здійснення ділових поїздок, короткочасних подорожей і маршрутів вихідного дня тощо.

Це підкреслює позиціонування молодіжного туризму як різномірного соціально-економічного явища в сучасному світі, що є об'єктом багатьох наукових досліджень (менеджмент, культурологія, економічна та соціальна географія, туризмознавство, туристична картографія та ін.) [41].

Так, молодіжний туризм стимулює розвиток елементів інфраструктури - готелів, ресторанів, підприємств торгівлі тощо. Він зумовлює збільшення доходів до бюджету за рахунок податків, що можуть бути прямими (плата за візу, митний збір) або непрямими (збільшення заробітної плати робітників спричинює збільшення сум прибуткового податку, що сплачується ними в бюджет).

Окрім значного впливу на соціальне та економічне життя країни, ми також можемо спостерігати зміни в системі цінностей молодих людей. Більшість молодих туристів кажуть, що туризм корисний для їх власного розвитку, збагачує їхній духовний світ та розширює світогляд. Вони стають більш активними, впевненими в собі і більш толерантними. Більшість молодих туристів починають більше поважати культуру інших країн. А також під час мандрівок в своїх країнах, так і закордоном туристи ознайомлюються з країною, її жителями, їхнім життям та національною культурою. Вони розширюють і поглиблюють свої знання

в багатьох галузях, таких як ботаніка, зоологія, географія, геологія, метеорологія й астрономія, сільське і лісове господарство, історія і культура.

Тому молодіжний туризм є засобом соціалізації, оскільки він може допомогти молодим людям засвоїти ціннісні орієнтації і загальні норми поведінки та перетворити їх на мотивацію і принципи соціальної діяльності.

У галузі туризму молоді люди реалізують свої основні потреби, розвиваються духовно, самоудосконалюються та задовольняють рекреаційні, емоційні, пізнавальні потреби та потреби у самореалізації [31].

Таким чином, молодіжний туризм сприяє поліпшенню відродження духовності, формуванню гармонійно розвиненої особистості, розширенню її світогляду та пропаганди здорового способу життя серед молоді.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного теоретичного та емпіричного дослідження дозволили зробити наступні висновки:

1. Під час проведення теоретичного дослідження нами було встановлено, що молодіжний туризм – це подорожі, заходи, походи, екскурсії, поїздки молодих людей віком від 18 до 35 років, які мають мотив оздоровитися, пізнати щось нове, зайнятися оздоровчою або розважальною діяльністю, що відбувається за межами їх постійного місця проживання або навчання, та не переслідують мету отримання прибутку. Тобто, це всі категорії подорожей, специфікою є лише вік відпочивальників.

2. Також можна зробити висновок, що організація молодіжного відпочинку це дуже кропітка праця, яка потребує кваліфікованих спеціалістів, котрі в свою чергу повинні розуміти всю специфіку вподобань молодих мандрівників, враховувати всі особливості змістовного наповнення подорожей. З метою задоволення духовних пошукових потреб молодих людей, зміст поїздки повинен включати в себе ознайомлення з історичною та культурною спадщиною країни. Особливістю молодіжного туризму є те, що він являється засобом соціалізації, оскільки він допомагає молодим людям засвоювати ціннісні орієнтації і загальні норми поведінки, перетворювати їх у мотиви і принципи соціальної активності.

3. Було визначено, що Херсонська та Миколаївська області мають потужний рекреаційно-туристичний потенціал і природно-заповідний фонд, які здатні здивувати і розважити відпочивальників. Завдяки унікальному рельєфу та клімату сьогодні тут розвиваються багато різних видів туризму. Окрім відпочинку на піщаних пляжах Чорноморського узбережжя, тут можна займатися яхтингом, рафтингом, кайтингом, віндсерфінгом, велосипедними та пішими прогулянками, ходити на

екскурсії до унікальних каньйонів, заповідників, знайомитися з неймовірно красивими куточками природи, вдихати цілющі аромати безкрайніх степів, і при цьому ще й розширювати свій кругозір і розвивати ерудицію.

4. З результатів емпіричного дослідження можна дійти до висновку, що студентська молодь дуже багато часу проводить в соціальних мережах та приділяє час перегляду відео і телепередач. Однак, з метою отримання задоволення та позитивних емоцій, самовираження та самовдосконалення, емоційного розвантаження та відновлення сил і спілкуванню з друзями, молоді люди відвідують культурно-масові заходи, виїжджають за місто активно провести час, надають перевагу пішим прогулянкам, відвідуванню кафе та кінотеатру. Найбільш привабливими регіонами для відпочинку молодь вважає морські побережжя та гірські масиви, зазвичай організують свій відпочинок самостійно та подорожують переважно раз в рік. Також, було з'ясовано, що молоді люди володіють достатніми знаннями про туристичні об'єкти Херсонської та Миколаївської областей та активно відвідують дані місцевості.

5. Нами було розроблено авторський тур молодіжного відпочинку який спрямований на задоволення духовного стану туриста, активне проведення часу. Даний тур враховує всі бажання та вподобання туристів, є фінансово доступним, комфортним, безпечним.

6. Встановлено, що молодіжний туризм є дуже перспективним видом туризму, адже його різноманітний характер має потенціал для стимулювання глобального економічного зростання та є засобом соціалізації особистості, оскільки він може допомогти молодим людям засвоїти ціннісні орієнтації і загальні норми поведінки та перетворити їх на мотивацію і принципи соціальної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В. Історія туризму: підруч. Х. : ХНАМГ, 2010. 294 с.
2. Березова Л. Г. Історія туризму і гостинності : підручник. М. : Юрайт, 2015. 477 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм : учеб. СПб. : Герда, 2008. 570 с.
4. Біленький Є.А. Словник соціологічних термінів і понять. К. : Кондор, 2005. 375 с.
5. Виступ народного депутата України Романової А. А. Формування та реалізація молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації: матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України 15 листопада 2017 року. Верховна Рада України, Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. Київ : Парламентське видавництво, 2017. 208 с. (Серія «Парламентські слухання»)
6. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2003. 576 с.
7. Вплив туризму на економіку держави URL: <http://skole.com.ua/uk/papers/13-turizm/34-turizm-ekonomika.html> (дата звернення: 30.10.2020).
8. Геращенко Я. М., Омеляненко Г. А. Спортивно-оздоровчий туризм в житті молоді. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2013. 168 с.
9. Гилёва С. Молодёжный туризм как сегмент молодежной культуры. URL: <https://tymolod59.ru/11339>. (дата звернення: 30.10.2020).
10. Глобальна доповідь «Сила молодіжного туризму». URL http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/2wyse_ultimoscambios.pdf. (дата звернення: 30.10.2020).

11. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2009. 304 с.
12. Івченко Л. О., Колісніченко Г. С. Туристично-рекреаційний потенціал херсонського регіону з точки зору інвестиційної привабливості. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 71–78. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.71
13. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посіб. Чернівці : Книги-XXI, 2003. 300 с.
14. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система: проблеми та перспективи розвитку : Дис. .. канд. геогр. Наук : 11.00.02. К., 2004. 257 с.
15. Кон И. С. Краткий словарь по социологии. М. : ИНФА-М, 2016. 255 с.
16. Мельничук М., Зейко В. Молодіжний та дитячий туризм : сутність та класифікація за віком. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. 2016, № 44, С. 118-122. (Сер. : Геологія. Географія. Екологія).
17. Нездоймінов С.Г., Андрєєва Н.М. Дослідження туристичного руху на водному транспорті в Україні. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2017. №1. С. 205-212.
18. Олександрова А.Ю. Міжнародний туризм : навч. посібник. М. : Аспект Пресс, 2002. 470 с.
19. Павлюк В.Е. Туристсько-ресурсний потенціал Миколаївської області. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку туризму». Частина II. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. 145 с. С.82-85.
20. Палаткина Г. В. Молодежный туризм : учеб. пособие. Астрахань : Астраханский университет, 2012. 206 с.

21. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України від 09.08.2019 р. № 2745-VIII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12#Text>. (дата звернення: 30.10.2020).
22. Про туризм : Закон України від 18.11.2003 р. №1282 IV. URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення: 30.10.2020).
23. Програма розвитку туризму та курортів у Херсонській області на 2019-2021 роки. URL: <https://visitkherson.gov.ua/regionalni-programi/programa-rozvitku-turizmu-ta-kurortiv-u-xersonskij-oblasti-na-2019-2021-roki> (дата звернення: 30.10.2020).
24. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Херсонської області на 2018 рік. URL: [http:// khoda.gov.ua/programa-rozvitku-oblasti](http://khoda.gov.ua/programa-rozvitku-oblasti) (дата звернення 05.11.2020)
25. Пуцштейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
26. Сакун Л.В. Теория и практика підготовки спеціалістів сфери туризму в развитих країнах світу : учеб. К. : МАУП, 2004. 399 с.
27. Свірідова Н.Д. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах. Культура народів Причорномор'я. 2009. № 176, С. 166-168.
28. Северіна Л.А. Туристичні ресурси Миколаївщини: Путівник. Миколаїв: Південнослов'янський інститут КСУ, 2007. 140 с.
29. Слободян. П. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку. К. : Терно-Граф. 2008. 976 с.
30. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності : підручник. К.: Грамота. 2006. 264 с.
31. Соляник С.Ф. Туризм як соціоетичний чинник суспільного життя: автореф. дис. ... на здобуття наук. канд. філос. наук : 09.00.03. К., 2011. 22 с.

32. Туристская деятельность и ее социальные функции в жизни человека. URL: <http://www.kazatur.narod.ru/mut/7.HTML>.
33. Чичкалюк Т. Курорты Николаевщины: возможности и перспективы. Обзор украинского рынка. 2007. - №7-8 (107-108). С.68-71.
34. Clarke N. Free independent travellers? British working holiday makers in Australia. Transaction of the Institute of British Geographers. 2004. Vol. 29, No. 4. P. 499-509.
35. Cardenas-Garcia P., Sanchez-Rivero M., Pulido-Fernandez J. Does Tourism Growth Influence Economic Development? Journal of Travel Research. 2015. Vol. 54, No 2. P. 206-221.
36. Frith S. The Sociology of You (Themes and perspectives in sociology) : book. London : Open University Press, 1984. p. 68.
37. Haigh R. Backpackers in Australia. Bureau of Tourism Research. Canberra. 1995. No.20. P. 12-34.
38. Maoz D. Backpackers Motivations: the role of culture and nationality. Annals of Tourism Research. 2006. Vol. 34, No. 1. P. 122-140.
39. Obenour W., Patterson M. Conceptualization of a meaning-based research approach for tourism service experiences. Tourism Management. 2004. Vol. 27, P. 34-41.
40. Torres R., Momsen J. H. Challenges and potential for linking tourism and agriculture to achieve pro-poor tourism objectives. Progress in Development Studies. 2004. Vol. 4, No. 4. P. 294- 318.
41. Walters S. R., Travel Industry World Yearbook. The Big Picture. 1985. Vol. 29, P. 26.

ДОДАТКИ

Додаток А
АНКЕТА

Опитування проводиться з метою вивчення потреб, інтересів та мотивів
в туристичній діяльності.

1.Ваша стать.

А) Ч

Б) Ж

2.Ваш соціальний статус.

А) Студент

Б) Робітник

В) Навчаюсь та працюю

3.Чи займаєтесь Ви туризмом у вільний час?

А) Так

Б) Ні

В) Іноді

4. Який вид відпочинку Ви зазвичай обираєте?

А) Активний

Б)Пасивний

5. Які заняття Ви зазвичай обираєте?

А) Піші прогулянки

Б) Культурно-масові заходи

В) Виїзд за місто

Г) Відпочинок на воді

Д) Пасивний відпочинок

Е) Соціальні мережі

Ж) Активний відпочинок

6. Чи задоволені Ви своєю туристичною діяльністю?

А) Так

Б) Ні

В) Частково

7. З якою метою Ви займаєтесь туристичною діяльністю?

А) Отримання задоволення та позитивних емоцій

Б) Емоційне розвантаження

В) Покращення стану здоров'я

Г) Підвищення рухової активності

Е) Самовираження

Ж) Організація активного відпочинку

З) Проведення часу з друзями

8. Як зазвичай Ви проводите свій вільний час? (Можна обрати декілька варіантів)

А) Відвідую кінотеатр, кафе, заклади розваг

Б) Читаю книги

В) Відпочиваю з друзями

Г) Переглядаю відео, фільми, телепередачі

Д) Пасивно відпочиваю

Е) Займаюся домашніми справами

Ж) Граю за комп'ютером

З) Займаюся хобі

К) Спілкуюсь в соціальних мережах

П) Не маю вільного часу

9. Як зазвичай Ви організовуєте свій відпочинок?

А) Самостійно

Б) Звертаюсь до спеціалістів

10. Що Вам заважає займатися туристичною діяльністю?

А) Відсутність вільного часу

Б) Недостатньо фінансів

В) Відсутність бажання

Г) Надмірне навантаження на навчанні та/або роботі

11. Який ефект Ви отримуєте від занять туризмом?

- А) Покращення фізичного стану
- Б) Нормалізація ваги тіл
- В) Покращення настрою та самопочуття
- Г) Підвищення самооцінки
- Д) Покращення працездатності

12. Скільки часу Ви зазвичай перебуваєте на свіжому повітрі?

- А) Менше 1 год.
- Б) Понад 1 год.
- В) Понад 3 год.
- Г) Понад 4 год.

13. Які місця є найбільш привабливими для занять туризмом?

- А) Культурно-історичні центри
- Б) Морські побережжя
- В) Гірські масиви

14. Як часто Ви подорожуєте?

- А) Раз на півроку
- Б) Раз на рік
- В) Раз на два-три роки

15. Які регіони для відпочину Ви зазвичай обираєте?

- А) Херсонська, Миколаївська область
- Б) Україна
- В) За кордоном
- Г) Україна та закордоном

16. Яким видам туризму Ви зазвичай надаєте перевагу?

- А) Культурно-пізнавальному
- Б) Лікувально-оздоровчому
- В) Пригодницькому (яхтинг, сафари, гірські сходження, дайвінг, вело туризм)
- Г) Подієвому (виставки, фестивалі, спортивні події)
- Д) Екотуризму

Е) Гастрономічному

17. Які туристичні об'єкти Херсонської та Миколаївської областей Ви знаєте?

---

18. Які туристичні об'єкти Херсонщини Ви б хотіли відвідати?

А) узбережжя Чорного та Азовського морів

Б) Рожеве озеро

В) Станіславський каньйон

Г) Парк Асканія Нова

Д) о. Джарилгач

Е) Історико-розважальний комплекс «Зелені Хутори Таврії»

19. Які туристичні об'єкти Миколаївщини Ви б хотіли відвідати?

А) Актовський каньйон

Б) Мигійські пороги

В) Кінбурнська коса

20. Яку суму коштів Ви готові витратити на відпочинок?

А) до 1 тисячі грн..

Б) 1,5 тис. грн..

В) більше 1,5 тис. грн..

Г) 2 тис. грн..

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Я, Гоман Тетяна Миколаївна, учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування;

– надавати згоду на:

- безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
- оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
- використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;

- надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;

- не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;

- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;

- не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;

- підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;

– поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;

- не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;
- запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
- не брати участів будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;
- не підроблювати документи;
- не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;
- не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки;
- не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;
- не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;
- не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;
- не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;
- не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

(дата)

(підпис)

(ім'я, прізвище)